

Életünk

AZ EURÓPAI MAGYAR KATOLIKUSOK LAPJA

V. évfolyam 10. szám (5. Jahrgang Nr. 10.)

A Z St.Gallen — Erscheint monatlich

1973 október 1.

Síkraszállás az emberi jogokért

A Szovjetunió elérte egy évtizedig tartó makacs és szívós diplomáciai erőfeszítéssel, hogy a múlt évben összeült Helsinkiben az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlet. Ott folytak az előkészítő megbeszélések azzal a céllal, hogy megállapítsák az érdembeli tárgyalásokra a napirendet. Amint ismeretes, a megbeszéléseknek ezt a szakaszát júliusban fejezték be a 35 állam külügyminisztereinek látványos részvételével.

Most szeptember 18-án ült össze érdemi tárgyalásra az értekezlet Genfben. Elővetették újra a Helsinkiben megbeszélte napirendet, melyről a közvélemény azt tudja, ha annak pontjait elfogadják a szovjet kívánság szerint, akkor Közép-Kelet-Európa népei továbbra is benne maradnak a szovjet gyarmati rabságban. A szovjet szándék ugyanis kezdet óta ismeretes: a Biztonsági Konferenciával szentesített, a második világháború végén teremtett status quo-t.

Sok szó esik arról, hogy a kínaiak miatt a nyugati határon békére és nyugalomra töreksszenek a szovjet urak, akik azonban egyidejűleg erősen szorgalmazzák az ipari és kereskedelmi együttműködést is Kelet és Nyugat között. Ez természetesen újabb előnyt jelentene a szocialista országoknak zavaros gazdasági helyzetükben. Meg is ütköztek sokan azon, hogy a nyugati kormányok a kétesértékű kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok kibővítése ellenében hajlandók az orosz kívánságokat megtárgyalni és a tárgyalásokon talán Közép-Kelet-Európát is «eladni». A Nyugat ellenszolgálatául nagyon szerényen beérné azzal, hogy a Szovjetunió kormánya megkönnyítene az eszmék és szellemi művek áradását a «vasfüggönyön» keresztül. A Nyugatnak egyik fő gondja — s lehet, hogy ennek biztosításával meg is elégszik — hogy az üldözöttek és mindenekelőtt a zsidók számára biztosítsa a szovjet szférából a kivándorlási szabadságot.

Talán a konok és szívós propaganda hatása, hogy a nyugati világ közvéleménye egyszerűen tudomásul veszi ezt a veszélyes tervezést Európa ellen, sőt sokan feltétlenül sikert és előnyt várnak a Nyugat-Kelet megegyezésétől. Hangoztatják, hogy így módot adnak a két ellenséges ideológiának, a kommunizmusnak és a kapitalizmusnak

ellentéteik kiegyenlítésére és később azok eltüntetésére. A háborús veszély elhárításának és a hidegháború felszámolásának a vágya annyira föléje kerekedett minden más érdeknek, hogy a «pesszimisták» már alig mernek megszólalni, de ha felemelnék is szavukat, arra ügyet sem vet már a milliárdos kereskedelmi és gazdasági szerződésekkel elszédített Nyugat.

Amikor az események idáig jutottak, hangokat hallottunk a vasfüggöny mögül, magából a Szovjetunióból. Megszólaltak a szovjet értelmiség képviselői: Szacharov, Szolzenyicin, Maximov és mások. Intik, kérve-kérlik, figyelmeztetik a nyugati kormányokat, hogy ne kössenek elhamarkodottan és könnyelműen megállapodást a Szovjetunióval. Erre csak akkor mutassanak hajlandóságot, ha a Szovjetunióban egyidejűleg és ténylegesen megindul a demokratizálódás a politikai és a gazdasági téren. Enélkül az enyhülés csak csalódást hozna. Amíg a Szovjetunióban emberi jogokért és szabadságukért küzdő polgárokat internálnak, bebörtönöznek és a rendőrség elmeegógyintézetekbe csukathat, a nyugati kormányférfiak nem bízhatnak a kommunista vezetők kijelentéseiben és ígéréteiben. Meg kell mindenkinek fontolnia, hogy a szabadság oszthatatlan és nem lehet kétféle mértékkel alkalmazni, úgyhogy egyik a szovjet orbitusban, a másik a szabad világban érvényes.

Nyugati barátait, baloldali intellektueleket, óvnak attól, hogy egymás mellé tegyék és összehasonlítsák a spanyolországi, a török vagy a görög állapotokat a szocialista országokban uralkodó elnyomással. Az említett országokban az elnyomás mértéke meg sem közelíti — mondja Szolzenyicin egyik interjújában — azt a fokot, amelyben náluk azt a modern gázkamrákban, a büntetőintézetekké átalakított elmeegógyintézetekben alkalmazzák. Görögországban nincsenek betonfalak a határon, sem olyan eletromos berendezések amelyek kioltják a menekülni szándékozó életét.

Maximov, orosz író pedig nyugatra küldött levelében a készülő nyugat-keleti megegyezést a Münchener Megegyezéshez hasonlítja, amellyel annak idején a nyugati kormányok könnyelműen megnyitották Hit-

ler hódításai előtt az utat. Valamennyien hivatkoznak arra, hogy ismerik a bolsevista vezetők szándékait és raffinált módszereit. Nem a béke, az enyhülés, a népek jóléte és a polgárok szabadságának a biztosítása vezeti őket, hanem lépéseiket hatalmi érdekeikhez szabják. Arra kérik a nyugati kormányokat és a közvéleményt, hogy ragadják meg az alkalmat Genfben s használják fel a biztonsági konferenciát mint utolsó lehetőséget az emberi jogoktól megfosztottak védelmében. Ne kössenek felelőtlenül és félrevezetve megállapodást a kommunista vezetőkkel Európa népeinek a nagy kárára.

Ezeknek az önmagukban is nyomós szavaknak még nagyobb súlyt ad az orosz tudósok és írók rendkívüli elszántsága és bátorsága. Hogy szabadságuk és életük is veszélyben forog, azt abból következtethetjük, hogy már öt év óta küzdenek nyílt porondon az elfojtott szabadságjogokért. Szacharov 1968-ban elítélte a csehszlovákiai szovjet beavatkozást és levelet írt Brezsnyevnek, amelyben arra kérte, hogy indítson el egy demokratizáló folyamatot az ország népei érdekében. Levelével mozgalmat indított el, melyhez számosan csatlakoztak az írók és tudósok a nagy imperium minden részében.

Eddigi tevékenységükből és azokból a támadásokból, melyek legújabbán érték őket, következtethetünk a rájuk váró megtorló intézkedésekre. Azt is az ő nyilatkozataikból tudta meg a világ, hogy jelenleg egy millió kétszázézer politikai fogoly sínylődik a Szovjetunió börtöneiben, munkatáboraiiban és elmeegógyintézteiben. Ők azonban szabadságukat és életüket is bátran kockára tették, mivel a legnagyobb áldozatok árán is küzdeni akarnak az oszthatatlan emberi szabadságjogokért. Hasonlóan az apostolokhoz, ők sem hallgathatnak a megismert igazságról.

A mai időkre is alkalmazhatjuk Mind-szenty bíborosnak a török időket jellemző megállapítását: Mindenki letört, mindenki behajolt az árba. És ha nem lettek volna ércemberek, elvitte volna az ár a nemzetet.

Töretlenül hisszük, hogy ma is az ércemberek mentik meg az emberi méltóságot.

VECSEY JÓZSEF

Herrn
Prof. Dr. Gajdary Aladár
Priesterseminar
7000 Chur 2

P.P.
6430 Wettingen 1

Az elűzött Krisztus

Fiatalabb koromban magam is részt vettem hasonlóknban. A háttérből bujtogattam az állványon dolgozó kőművest: ejtse rá a nagykalapácsot a torztestű és dinnyefejű szent szobrára, hogy kitessekelhessük a szentélyből. A tiszta eszmék, a magasrendű művészet, az igazi vallási megújulás érdekében ilyen és hasonló nem egészen egyenes eljárásokhoz folyamodtunk félelmünkben, hogy a falu öregasszonyai ki ne seprűzzenek a faluból. Mondom, vélt igazunk érdekében. Haladva a korban elvesztettem önbizalmamat. Ki tudná: ki volt kedvesebb az égnek — mi a tanult magabiztosak, vagy a fogatlan anyóka, aki bütykös ujjával a szeméhez nyúlt, míg sepegte imáját az arany nyakláncokkal és művirágokkal ajnározott védőszentje előtt.

A Krisztust, akiről a történet szól, mint kellemetlen lakóst dobták ki helyéről, amely hosszú időközön át sajátja volt. Máról holnapra az útszélre került, mivel a ház «új gazdája» nem nézhette jó szemmel. Krisztus nem volt tulajdonképpen egy igazi Krisztus, csak másolata egy Tizian festménynek. A festményhez természetesen férfimodellt használt, akit alkalmasnak vélt, hogy általa megjelenítse Krisztust. Egy festő se ábrázolhatta úgy, hogy eredetiben, fizikai valóságában állt volna neki. De nézve valakit s hozzáadva még valamit, a kép élőbb lehet az élőnél, amelyet a hit képzelt el és olyan fönséget és kifejező erőt ad neki, amelyet senki más a földön nem bírhat.

Ezt a titokzatos vonzóerővel bíró, ismeretlen mélységekből föltörő Tizian-másolatot valaki jó régen ajándékozta, mint halaképet bizonyos rendkívüli kegyelemért. Talán egyenesen csodáért? Hasonlóan: mikor orvoshoz mégy remény nélkül s az orvos mégiscsak meggyógyít s úgy érzed magad, mint viháncoló csikó. Akkor úgy gondold, hogy nem elég csak megfizetni, hanem a pénz mellé még egy virágot is, vagy vizitkártyát is mellékelisz, amelyen néhány szó köszönetet mondasz. Így hozhatták ezt a képet is. Alatta táblácska: hálából. Még két betű. Nem mintha szégyelte volna egész nevét. Csak fölösleges kihívás tudatni mindenkiel, hogy utolért a föntiek segítségé.

Azonnal, az első naptól kezdve, hogy a templomba hozták s az időrágta falra elhelyezték, Krisztus elkezdett működni. A lakónegyed öregasszonyai, akik litániára jártak a rekedt harangszóra, el voltak töle ragadtatva. Olyan szép, nagy és ünnepélyes. Beburkolózdva mérhetetlen békéjébe. Fönségesen királyi és ugyanakkor a tyai, amely tekintély és bizalomgerjesztő egyszerre. Tud — mondták neki bizalmasan — használva a tegezést, amelyet csak

királynak lehet mondani: van egy csomó bajom, amit nem tudok elmondani senkinek rajtad kívül. Mások más bajaikat sugdosták el neki. Legintimebb ügyeiket, amiket testvérüknek, férjüknek se mondhattak el. Melegséggel. Bizalommal. Ez rimázkodva. Az belenyugvó derűvel. Amaz követelve. Ahány ember, annyi módon. A palesztinai mezőkön tépték így ruháját. Mindig úgy, hogy biztosak voltak benne, hogy megérti őket: mint a bizalmas ügyvéd, gyóntató, csodatevő. Elmondhatatlan érzések, gondolatok, valóságos regények áradtak folytonosan a bűvös titkú, megértő mosoly előtt.

Krisztus csak hallgatott. Annyi év alatt senki se állíthatta, hogy hallotta volna a hangját. És mégis úgy érezték, hogy válaszol — kinek-kinek a saját nyelvén. Arcának a csendje a szívekig hatolt. Jó volt bolyongani az Isten némaságában. Nem érezte magát senki se úgy, mint a megijedt lepke, mely bezárt üveg előtt verdes. S kellett, hogy higgyék, hogy hallották választát, mert idők múltával egyre szaporodtak a táblácskák. Hálafeliratok. Ezüst szívecskék. Olyan kifejezésekkel, amelyek elárulják, hogy itt a megismerhető és megismerhetetlen, a tapintható és a titok, az egyszerű kismemberek élete és az örökkévalóság élete kapcsolódik. Itt összefutnak a legtitkosabb vágyak, mint a telefonközpontban. Ez a mázolt Krisztus olyan erővel rendelkezett, amely az örökkévalóságra hívta az előtte térdeplőket. Foghatóvá anyagiasult vetülete volt a rejtőzködő világosságnak. Aki nézte, annak a szorongása elmúlt, fájdalma megédesült. Olyan volt, mint aki a tenqert nézi, amelyik, érzem, hogy visszanez. Illuzió? Számít is az. Ha a két világ közötti elmosódó határon a «Végtelentől vagy megvilágosítva».

Előtte vitték el a keresztelendőket. Új házasok a szemébe néztek. Hozzá hasonló képeket osztogatott az újmisé. Megszentelte a civódások utáni békét. Az egyházközösség lakói belekerültek tekintetének hálójába.

Egy szép napon megváltozott a plébános. Az öreg, botlóslábú, kövérkés, feszülőruhás, foltos reverendás, nyitott szívű helyébe új érkezett, aki magas, választékos, finommodorú, hibátlan ruhás, kicsit hivatalnok úgy bánt az emberekkel, mint a hivatalfőnök a csoszogó portással. A templom is megváltozott. Kimeszelte. Lesepertette a párkányokról a port, mely a törökudulás utáni időktől szaporodott össze. Minden sarok ragyogott a tisztaságtól. Pókgenerációk megszokott vadászterületeit megszüntette. Hüvös pedantéria áradt, mint az olyan helyeken, amiket nem látogatnak, vagy mint az iskola történelmi múzeumában, ahol letörölte a lábunkat a tanárunk, mielőtt beengedett volna lépni. Kipucolta az öreg ízlésű berendezése-

ket. Szemébe kerültek a viaszvirágok, akadozó elgömbült drótszálaikkal.

Alig bírta leszerelni a szószéket. Igaz, az olvasó állvány fontossága az oltáréval vetekszik. Funkcionálisnak kell lennie. Mintha bizony a templom közepén fölmagasztosítva a legdíszebb bútordarab nem lett volna eléggé kihangsúlyozva. Legalább a nagyothallók is elragadtak róla egy-egy kifejezést.

Persze hogy megváltozott az oltár helye is. Minden valamirevaló pap úgy csinálja. Régen háttól állt a pap, mint a nép előtt a követe és szószólója. Most új formulát okoskodtak ki. A pap egy a nép közül. Holnap lehet, hogy pamlagokon fogunk heverni vidám italok mellett s jazz muzsikával. Ábrahám oltárát a rátett áldozat miatt emlegetjük. Kain és Ábelnek nagyjából egyforma lehetett a kórakása. A mindenáron való újítás közben gyakran összekeverjük a lényegest a mellékessel. A festék is fontos, amivel dolgozom, de végül is a kép minősége a döntő.

Világos, hogy haladni kell a korrall. A régi igazságokat új köntösbe öltöztetni. A hívek türelmesen bólogatnak, mikor a modern pap, mint filmsztár megkeveri a szavakat s úgy tűnneti föl a kétezer éve hangoztatott igazságokat, mintha föltalálta a spanyolviaszkot. Kicsit értetlenül csóválják a fejüket, mikor az újítók rombolnak s a romokból megpróbálják felépíteni, amit leromboltak. Kapargatják az abroncs nélkül maradt nedűt, amit fölszívott a föld. Kevés vagy hitt nyereségért elvesztik a nagy többséget.

Az új lelkipásztor kialakoltította az olajmásolat Krisztust is. A régiek halottjaikat előle kísérték utolsó utjukra. A pap fölháborodott, mikor valaki kikötötte, hogy csak akkor fizessenek érte stólat, ha latinul mondják és feketében érte a misét. Fura is lehet az aggastyánnak, akinek emlékei a tárgyakhoz fűződnek, hogy nem halhat meg úgy, mint az apja és anyja. Tudom, hogy ostobaság így gondolkodni. A halott, mikor körüljárják a szenteltvízhintővel, már messze túl van a fizikai világ dimenzióin. Az emlékek csak a mieink. Őket már nem érdekli — hiába gondoljuk — hogy rosszul érzik magukat, mert nem bűg fel a circumdederunt.

Szóval az idejét múlt Krisztus a szemébe került. Elég ezekből a Krisztusokból — mondta, mikor leakasztotta a falról. Ez nem a Krisztus, csak egy közönséges kép más. Eső és sár piszkította. Megrepedezett.

Az orvos meglátta, hazavitte, letisztította. Megcirógatta s a rendelője falára akasztotta. Talán mint hallgatag asszisztentst. A betegek kénytelenek eléje ülni. Egyesek zavartan nézik, mások megindultan. Aki idejön megrokkant egészséggel, irgalommal várja, milyen választ ad a doktor. Halálos, gyógyítható, a sárg tartó nyavalyáról van szó? A betegség transzen-

Sztalinista hangok a magyar egyházpoltikában

A rendszerrel való politikai együttműködés, az állam és egyház jó viszonya nem jelenti azt, hogy a papok végezhetik minden lelkipásztori feladatukat. A papoknak nem szabad a fiatalsággal foglalkozni, a templomban sem szabad olyan zenei illetve kulturális programot rendezni, amelyik a fiatalokat vonza. Így hangzik a legribebb pártutasítás az iskolai év kezdetén.

Két évvel ezelőtt hagyta el Mindszenty bíboros, a Pápa hívásának engedve, Magyarországot. A hivatalos pártpropaganda előtte többször hangoztatta és a békepapok külföldön is terjesztették, hogy Mindszenty bíboros az oka a magyar egyház nehéz helyzetének. Ha elhagyná az országot, megjavulna a helyzet. Mi történt azóta, hogy a bíboros-primás elhagyta az országot? A rendszer nyomása, erőszakoskodása az egyházpoltikában fokozódott. Amióta a bíboros-primás külföldön van, a püspöki kar mellett és a főpásztorok ellenőrzésére három fontos szervet állított fel az Állami Egyházügyi Hivatal: a püspöki kar külügyi bizottságát, a püspöki kar titkárságát és a békepapi mozgalom központi titkárságát. Mindhárom szerv vezetője vezető békepap. Az elfogulatlan szemlélő is észreveszi, hogy a rendszer beépített békepapokból megszervezte a maga «árnyék-püspöki karát», hogy a Róma által kinevezett püspöki kart egyre inkább kompromittálja, illetve a püspöki lelkiismerettel össze nem egyeztethető együttműködésre nem hajlandó néhány főpásztort háttérbe szorítsa.

dens szférákba kényszeríti a szenvedőt. Aki sohasem gondolt az esetleges másik világra — akarva, nem akarva a lehetőségek között megjelenik a vég. A vég a vagy a kezdet? A betegszoba a legjobb lelkigyakorlat.

A hitetlenek kérdezik a doktort: miért tartja ott azt a képet? Kellemetlen önnek? — hangzik az ellenkérdés. Nem, de tudja — s megakadnak a folytatásában. Bocsáson meg — folytatja az orvos — ha ez a kép nem beszél, nincsen füle, hogy hallhasson, se szeme, hogy láthasson, miért van újjában önnek?

Krisztus változott helyzetben tovább folytatja küldetését. Persze, hogy igaza volt a plébánosnak, hogy a vakkeretre feszített vászon 2-3 tubusnyi olajfestékkel nem a Krisztus. Haladni kell a korrallal a magasabbrendű kereszténység felé. Csak azt szabadjon észrevételeznem: a türelem nem evangéliumibb-e, mint a mások meggyőződésébe belezóoló erőszakosság. Bár bár hordák nevetve perzselték fel a kolostorokat. Olykor csak fogalmazási formák miatt szabad-e a szellemi tatárjárás? Okoskodások miatt, melyek 50 vagy 500 év múlva újra fordulnak, szabad-e szétmarcangolni az örök emberit? Pieta! Irgalom!

PROKOP PÉTER

A lojális együttműködést a rendszer nem viszonzozza. Sőt harcba szólítja az állami és a pártszervezeteket, az iskolákat és az egyetemeket azok ellen a papok ellen, akik a rendszer iránt lojálisak, de lelkipásztori munkájukat is lelkiismeretesen szeretnék végezni. «Ideológiai téren nem lehetséges az együttműködés az egyházakkal... Nem megengedhető, hogy bármely egyházhoz, felekezethez vagy szektához tartozó pap, vagy prédikátor a fiataloknak kultúrprogramot (zeneoktatás, Ki mit tud? vetélkedő stb.) rendezzen. Ilyen tevékenység akkor sem engedhető meg, ha az az állam és az egyházak közötti jó viszonyra, a politikai együttműködésre való hivatkozással történik.» (Ifjú Kommunista, 1973 július-aug.)

Milyen zenei illetve kulturális programra gondol a pártutasítás? Az Ifjú kommunista című ideológiai folyóirat előbb idézett cikke e felől sem hagy kétséget: «Az egyházak észrevették, hogy a nivós zenei rendezvények vonzó hatást gyakorolnak a vallástól távolálló fiatalokra is. Amikor és ahol lehet, szaporítják a zenei, áhítatos rendezvényeket, azokat esténként istentiszteletekhez kapcsolják.» Ezt nem tűri a rendszer. Éppen ezért — folytatja a cikk: «Ezzel szemben erősíteni kell a pedagógusok, a pártszervezetek, ifjúsági szervezetek, valamint más társadalmi, kulturális intézmények politikai, ideológiai munkájának összehangoltságát.»

Aki ismeri a kommunista taktikát, tudja, hogy a politikai és ideológiai harc erősítése nem papíron és nem csupán szóban történik, hanem kemény valósággá fajul, ami házkutatásokkal, titkos perekkel, börtönnel és az emberek életét közelről érintő zaklatásokkal jár. A magyar egyházpoltikában újra sztalinista hangokat üt meg a rendszer. Talán azoknak szánja ezt a hangot, akik az utóbbi időben azzal áltatták magukat, hogy az enyhülés több emberségre, az emberi jogok fokozottabb megbecsülésére készíti a rendszert. Voltak, akik a látszatnyúlésből azt a következtetést vonták le, hogy a kommunizmus megszeli. Nem szabad antikommunistának lenni. A diktatúrát is módjával kell bírálni. Inkább szelidíteni kell. Hiú ábrándozás! A kommunizmus csak erőszakkal, diktatúrával tartható fenn! Enélkül a rendszer összeomlik. Tehát nem engedhet! Ezért a sztalinista hang, a fenyegetés, a régi hazugságok ismétlése.

Ez utóbbiról tanúskodik az a mód, ahogyan az iskolában a gyerekekre kényszerítik az ateizmust. A hitoktatást a városi iskolákból már százúzték. Most a vidéki iskolák hitoktatása ellen folyik a harc. Vanak falvak, ahol az idén mintegy ötven százalékkal kevesebb jelentkezőt írtak be, mint tavaly. A hitoktatás pótlására öt évvel ezelőtt bevezették a materialista világnézet kötelező oktatását. A Kisalföld című lap 1973 augusztus 25-iki számában Gárdonyi Béla pedagógus a következőt írja a világnézeti oktatásban szerzett tapasztalatairól: «Gyakran tapasztaltam, hogy remekül vették a tantárgy akadályait a fiúk, lányok, jó és

kevésbé jó tanulók egyaránt, egészen addig, míg a valláshoz nem értünk. Itt aztán visszahúzódtak, elszótlanodtak, szinte visszaesett a tárgy népszerűsége. Ilyenkor pihenni hagytam a témát, majd egy idő után arról beszélgetünk, hogy a vallás hogyan támaszkodik az emberek nemtudására, és hogy ismereteink bővülésével megszűnik majd.»

A hazai iskolában tehát továbbra is ugyanazokkal a hazugságokkal küzdenek, harcolnak Isten és a vallás ellen, mint a sztalinizmus éveiben. Soha keresztény gondolkodó nem állította, hogy Isten hézagpótló a természetes ismeretek megszerzésében. Soha keresztény gondolkodó nem állította, azért fogadja el Isten létét, mert a természeti jelenségek közvetlen okát nem ismeri és a jelenségeket ilyenkor Istennek tulajdonítja. Soha keresztény gondolkodó nem mondta, hogy azért esik az eső, mert Isten öntözi a földet. Akkor is, amikor még nem ismerték az eső okait, a pára lecsapódásának törvényeit, vallották, hogy az Isten a világ és a benne lévő dolgok teremtője. Istent soha nem azonosította keresztény gondolkodó a természetes, fizikai jelenségek közvetlen okával. De vallotta, hogy mindent Isten teremtett. Vallotta, hogy a természetben észlelt törvények, rend, a dolgok logikus felépítése, célra irányult működése értelmes Alkotó műve, aki a világ fölött, a világon kívül van. Ezt azonban nem szabad a kommunista országokban sem megírni, sem hirdetni, mert ellenkező a materializmus primitív érveivel. Az iskolákban a régi hazugságot kell tanítani, hogy Isten hézagpótló a természetes ismeretekben és amilyen ütemben ismerjük meg a fizikai jelenségek okát, a dolgok elemeit és törvényeit, olyan fokban szorul ki Isten a világból és a vallás az emberek lelkéből. Ebben a hamis elképzelésben élve, mondja Gárdonyi Béa az említett cikkben, hogy a vallás az emberek nemtudására támaszkodik és ismereteink bővülésével megszűnik. Ez ellen nincs lehetősége senkinek tiltakozni a magyar életben. A gyerekek érthetően visszahúzódnak és halgatnak.

Ugyanígy tesznek a papok, a hitoktatók és a püspökök. Hasonlóan cselekszenek a katolikus folyóiratok és szakemberek is. Senkinek nem engedi meg a rendszer, hogy vitába szálljon a materialisták primitív érveivel és tiszautasítsa az Egyháznak illetve a keresztényeknek tulajdonított primitív állításokat. Mindezt azokban a hetekben is tapasztaljuk, amikor az Európai Biztonsági Konferencián az eszmék szabad áramlásáról vitáznak. Budapest pedig fennen hirdeti, hogy Magyarországon vallás- és lelkiismereti szabadság van. Isten őrizze meg az emberiséget az ilyen szabadságtól!

FÁBIÁN KÁROLY

Az Északi Fokig és vissza

Skandinávia négy államának: Dániának, Svédországnak, Norvégiának és Finnországnak szoros összetartozását azonnal meglátja a turista, amikor átlép egyik államból a másikba és a határon előmutatja útlevelét. Az ellenőrző közeg rendszerint bele sem néz, hanem jó utazást kívánva megnyitja az utat a külföldi előtt. Nem érdekli a koferek tartalma sem, szabad az út mindenfelé.

Dániában kapja meg az utast először az északi nyár különös varázsa. Koppenhága tengerpartjának ragyogóan tiszta levegője vibrál a tűző és mégsem lankasztó napsütésben. A tengerparti sziklán ülő bájos bronz-sellőt mindig amatőr-fotografusok hada veszi körül, a parti sétányon pedig zsi-bong a turisták soknyelvű serege.

Koppenhágában, de a többi városban is, szinte hemzsegnek a szakállas, kihívóan rendetlen öltözetű, pizkoskülsőjű, mosdatlan hipik és kócos hipinők. Nemzetközi horda. Reggeltől estig lopják a napot, nem tudni, miből élnek, sötét pillantásokat vetnek a jólöltözött járókelőkre. Erkölcsi gátalanságukban olykor veszélyesek is.

Motoros komphajó viszi át az autót Dániából Svédországba, az élénkforgalmú, vonzóan tiszta Hälsingborgba. Ott figyeltük meg először a szép szőke, de merevtekintetű, blazirtan közömbös arcú svéd nőket, amint unottan ülnek jegeskávájuk mellett a cukrászdák ernyői alatt. Az a hírük, hogy odavannak a feketehajó déli férfiakért...

Stockholmban megállapodva, szállodánk éttermében a reggelit 56-os magyar diák szolgálta fel, aki így tett szert nyári mellékkeresetre. És 56-os magyar nő volt a szállodai étterem konyhafőnöknője is. Versengve dícsérték a svédországi szép és könnyű életet.

A svéd fővárosban nagy élményt nyújt a 17. században elsüllyedt és napjainkban a tengerfenék iszapjából bravúros technikával kiemelt királyi hadihajónak, a «Wasa»-nak megtekintése. Óriási csarnokban éli szárazföldi életét a meglepően jó állapotban lévő hatalmas hajó.

Persze egyebet is látunk Stockholmban, a pornográf magazinok, fényképek és filmek nemzetközi központjában. Az üzletek kirakatai tele vannak velük, a mozikban csupa szexfilmet forgatnak. A külföldi turisták bőven válogathatnak a pornográfia minden nemében.

Egészen másféle élményt nyújt Uppsala, ahol a patinás régi egyetem, a világhírű Wulfila-Biblia és a nagy természettudós, Linné Károlynak a síremléke állítja meg a turistát.

A Botteni öböl partja mentén haladunk tovább észak felé. A nyári nappalok egyre hosszabbak, este tíz óra után még napvilágnál lehet olvasni és hajnali négy óra előtt már teljes erővel besüt a nap az ablakon. Rengeteg a külföldi turista, főleg amerikaiak és nyugatnémetek, de angolok és franciák is nagy számban, csak a keleti tömb

rab-országaiból nem jön, mert nem jöhet egyetlen turista sem... Mindenféle camping-táborok sátrai üdén színes foltjai villannak elő a vizek partjáról és az erdők tisztásairól, — a campingezők igyekeznek kiélvezni a rövid skandináv nyarat.

Mert csodálatosan szép az északi nyár. A természet minden varázsát belesűríti ebbe az egy-két hónapba. Vadvirágok sokszínű szőnyege borítja az üdezőld réteket, az utat regényes sziklák, zord fenyvesek és nyírfaerdők szegélyezik a finn határ felé.

Rovaniemi volt az első finnországi város, melyben megpihentünk. A szállodásnőnk megölelgetett bennünket, amikor mondtuk, hogy magyarok vagyunk és tört angolsággal, csillogó szemmel beszélt a finn-magyar rokonságról. Finom fogásokból álló ebédet talált fel, ott ettünk először rénszarvashúst, melynek izletessége (áfonyával!) minden más húsét felülmúlja. Ha a finn nyelvben nem is, de a finn szíveslátásban megtaláltuk a hozzánk fűző testvéri vonást.

Mint mindenütt északon, a lakóházak Rovaniemiben is fából épültek és ragyogóan tiszták. Szőke, kékszemű finn férfiak köszöntek ránk, nagy darab, barátságos tekintetű emberek. Körülnézés után a «Jeges-tenger-út»-on folytattuk tovább útunkat, mindig észak felé. Alig hogy elhagytuk Rovaniemit, elérkeztünk az Északi Sarkkörhöz, a Sarkvidék határához.

Faépület áll a műútnak e nevezetes pontján, ormán a finn lobogóval, belsejében pedig büffével és postahivatallal, ahol a «Polar Circle»-bélyegzőt nyomják a turisták által mindenféle szétküldött képeslapokra. Ott láttunk először békésen legelésző rénszarvasokat.

Ez már a lappok földje volt, de lappokkal csak később találkoztunk. (A magyar parasztok sem állnak ki a műút mellé, hogy mutogassák magukat!) Tundra-fennsíkron robogtunk, napi 400-450 kilométeres átlagteljesítménnyel, alig 30 kilométerre a szovjet határtól. A táj egyre zordabbá vált, de éppen ez a zordság nyűgözi le a dél felől jövő turistát.

Finnországból — ismét útlevél nélkül — átjutottunk Norvégiába, miután egy kis szívfájdalommal elbúcsúztunk finn testvéreinktől. Karasjokban, immár norvég földön pihentünk meg. Itt már egy évben 200 napon át 0 fok alatt van a hőmérő és a téli hideg eléri a mínusz 52 fokot is.

Ezen a tájon már semmiféle gyümölcsfa nem él meg, sőt eltűntek a ribizli- és málnabokrok is, melyek legjobban bírják a hideget. A nyírfa csenevész cserjévé satnyult és elmaradtak a fenyők is.

A karasjoki hotel, azaz «Gjestgiveri» éttermében reggeliztünk. Erről is szólnom kell. A norvég étterem közepén álló hosszú asztalok a szó szoros értelmében roskadoznak a rajtuk felhalmozott finomságok súlya alatt. A kávéhoz, teához vagy kakaóhoz korlátlanul vehet az asztalról a vendég

mindent, amit csak szeme-szája kíván: meleg és hideg húsokat, sonkát, sokféle felvágottat, kolbászféléket, halat és rákot minden formában, különböző pástétomokat, sajtokat, vaját, jamet, kétszersülteket, kemény és lágy tojást, gyümölcszörpöket, amerikai cerealféléket, tejszint, aludttejet és apró süteményeket. Így megy ez végig egész Norvégián. Elképesztő ez a skandináv bőség. Viszont az is igaz, hogy a szállodai és éttermi árak egész Európában Skandináviában a legmagasabbak.

Másnap érkeztünk el útunk legészakibb pontjához.

A Porsanger-fjord csücskén fekvő Repvágban komphajóra szálltunk s az elvitt bennünket Magerøy sziget kis kikötővárosába, Honningsvágba. Nem időztünk a hatalmas városkában, hanem este 9 óra után, fényes nappal, tovább mentünk útunk legészakibb pontjára, az Északi Fokra (North Cape), mely Magerøy sziget világhírű turistacentruma.

Tágas, jól fűtött vendéglő emelkedik a kopár sziklafennsíkon, mely meredeken emelkedik ki a tengerből és nagyszabású természetadta nézőteret alkot az éjjeli nap pompás panorámájához. A vendéglőhöz emléktárgy-üzlet és postahivatal csatlakozik, ott ütik a «Nordkapp»-bélyegzőt a haza küldött levelezőlapokra. Kívül metsző szél süvit állandóan és a turisták szemébe vágja a kavicsos talaj porát. Ez azonban nem zavarja a nemzetközi turistatársaságot. Mindenki kimegy a sziklafok legszélére és bámulja az egyedülálló természeti csodát: az éjjeli napot.

Ott vártuk meg az éjjelt. Szerencsénkre tiszta idő volt és pompázó szépségében tárult elénk az éjjeli nap csodás panorámája. Teljes napsütés volt, nem bizonytalan derengés! Felvételt is csináltunk bent a vendéglőben, az éjjeli nap fényében. Pillanthatfelvételt.

Éjjel után egy óra körül ismét kocsiba ültünk és a helybeliek útmutatása nyomán egy lapp sátor-tábor felé vettük útunkat. A félnomád lapp rénszarvas-pásztorok sátortelepének meglátogatása volt útunk másik legnagyobb élménye.

Köves pusztaságon emelkedtek a lapp pásztorok sátrai s előjöttek lakóik is, szép színes népviseletükben. (Éjjel után egy óra-kor, fényes napsütésben!) A sátrakon túl pihent, békésen kérődzve, a rénszarvascsorda. Bámultuk a bizarrul érdekes és vonzó képet. Beszélgetni is próbáltam a lapp atyafiakkal s amikor a «magyar» szót mondtam, mosolyogva és megértően mondtak valamit lappul, annak jeléül hogy tudnak a lapp-magyar rokonságról. Jól elbeszélgettünk, anélkül hogy egy kukkot is értettün volna egymás beszédéből. De szép volt így is. Lapp testvéreink egyébként intelligensek, jó kinézésűek és jómódúak. Sátrakban csak nyáron laknak, mindegyiknek saját háza van, sokuknak autója is. Iskoláztattak, a fiatalok mind értenek angolul. Számuk mintegy ötvenezer.

A hajnali órákban búcsút vettünk lapp

atyafiainktól, visszamentünk Honningsvaga, ott hajóra ültünk és meg sem álltunk Hammerfestig, melyről annak idején azt tanultuk, hogy a Föld legészakibb városa, de azóta tőle északra is nem egy új város épült. Halszag és meleg napsütés várt a kis halászárosban, mert a nyár északon is nyár. Onnan már folyton dél felé haladtunk, a fjordok mentén.

Mivel írásomat rövidre kell fognom, meg sem kíséreltem leírni a norvég fjordok nagyszabású panorámájának szépségét. Csak egyik pihenőhelyünket, a második világháborúban sokat szereplő Narvik városát említem meg, melynek tengeröblében 1940-ben gyilkos harcok folytak a németek és angol-francia szövetségesek között. Elmentünk a temetőbe és koszorút helyeztünk az ott nyugvó, különböző nemzetbeli hősi halottak emlékét hirdető kőkeresztre.

Mo-i-Rana városa előtt ismét áthaladtunk az Északi Sarkkörön, de most már déli irányban. «Polarsirkel - Arctic Circle» feliratú kőoszlop jelzi itt is a nevezetes helyet, vendéglővel és postahivatallal, ormán a norvég lobogóval.

Norvégia sok fjordja között talán a Geiranger-fjord a legszebb. Zord hegyóriások között mint csendes tó pihen a világhírű fjord, partjain campingsátrak százaival, vízen színes kis halászhajókkal.

Oslo volt útunk utolsó nagy állomása. Végigjártuk a nagy norvég szobrásznak, Vigelandnak szabadtéri múzeumát, majd Edward Munch festményeinek gyűjteményét, azután pedig Nansen sarkkutató híres hajójához, a «Fram»-hoz vitt útunk, melyen Nansen a múlt század utolsó éveiben megközelítette az Északi Sarkot.

Számomra mindegyiknél nagyobb élményt jelentett egy másik közeli épületben elhelyezett rozzant fa-tutaj, a világhírű «Kon-Tiki», melyen a norvég Heyerdahl öt társával 1947-ben átszelte Perutól Tahitiig a Csendes-óceánt. A balsafa-törzsekből összeácsolt tutaj a nagy csarnokban úgy van elhelyezve, mintha a vízen úszna. Alája is lehet menni és látni lehet az óceánnak ügyesen elhelyezett furcsa halait. Így elevenedett meg előttünk Heyerdahlnak már régebben olvasott könyve a Kon-Tiki kalandos útjáról. A tutajt nézve, szinte nehéz volt elhinnünk, hogy az a rozoga faalkotmány hat utasával valóban átszelte a Csendes-óceánt. Fényképeztünk ott is, mint mindenütt, végkimerülésig.

De már nem sokáig. Oslo után tovább folytattuk utunkat dél felé, szép farmházak, viruló kertek és szántóföldek között Larvikba, a Skagerrak-i kikötővárosba, ahonnan a motoros komphajó átszállított bennünket a dániai Frederikshavnba. Ott ismét beültünk a kocsiba és termékeny síkságon át végigszelve az egész Jütland-félszigetet, elbúcsúztunk Skandináviától. Németországban Schleswig városban pihentünk meg, egy kis szívfájdalommal és nosztalgiaiával a magas észak zord szépsége iránt.

BÍRÓ BÉLA

A MAGYARORSZÁGI PÁRTSAJTÓ VIRÁGAIBÓL

(Kommentár nélkül)

A Párt engesztelhetetlen és elvszerű harcot folytat.

A pártvezetőség eiszakadt a tömegektől. Az ellenforradalom előtt ideológiai zűrzavar uralkodott.

A dogmatizmus elterjedése megbénította az értelmiség alkotó kezdeményezését.

Az ipar túlteljesítette hároméves tervét.

A nacionalizmus ellen folytatjuk győzelmes harcunkat.

A feladat megoldásához nagy segítséget nyújtott a SZKP XX. kongresszusa.

Bizalmon alapuló normális kapcsolatok teremtődtek meg a Párt és az értelmiség széles rétegei között.

Az értelmiség nagy tömegei ma szívvel-lélekkel helyeslik pártunk politikáját s tevékenyen résztvesznek a szocializmus építésében.

A mezőgazdaság szocialista átszervezése nagy eredményeket hozott.

A magyar falun teljes győzelmet arattak a szocialista termelési viszonyok.

A dolgozók forradalmi aktivitása mozgósította az értelmiséget.

A szocialista építés általános törvényszerűségeiről kifejtett tételek ma már megvalósultak.

A magyar dolgozók meg vannak győződve, hogy a kommunizmus még ennek a nemzedéknek az életében valósággá válik.

A nép alkotó munkája közvetlenül a kommunizmus felépítéséhez szükséges feltételek megteremtését szolgálja.

A munkásosztály és a parasztság szilárd szövetsége a proletárdiktatúra alapja.

Országunkban kifejlődik az egységes szocialista társadalom.

Erősödik a munkásság és a parasztság soraiból kikerült új szocialista értelmiség.

Értelmiségünk minden szándéka az, hogy alkotó munkájával meggyorsítsa a kommunizmus felépítését Magyarországon.

Békés gazdasági versenyben vagyunk a kapitalizmussal.

Íróink csak a marxizmus-leninizmus alapján tudják feltárni a problémákat.

Folyamatban van a régi eszmék elhalása és az új erkölcs keletkezése.

Formálódik a szabad társadalomnak a kommunizmus eszméin nevelkedett embere.

Versenyben állnak a szocialista munkabrigádok.

A brigádok emelik szakmai és kulturális színvonalukat és szocialista módon tanulnak élni.

A kommunizmust senkire sem akarjuk rákényszeríteni.

Célunk a dolgozó milliók felszabadítása.

Az anarchiába süllyedt dekadens értelmiséget terméketlenségre kárhóztatta a sivár céltalanság, a tarthatatlan spekuláció.

Kizsákmányolásmentes társadalom, pártosság, szocialista realizmus viszi előre országunkat.

Az egyházak megbízható szövetségesek-

nek bizonyulnak a nemzetközi ügyek megoldása érdekében.

Az egyházi reakció politikai ellenség és ellene harcolunk.

Nem engedhető meg, hogy pap a fiataloknak kultúrprogramot rendezzen... még az állam és egyház közti jóviszonyra való hivatkozással sem.

SICULUS

MEGTÉRÉS

Volt egy kedves festőművész nő ismerősöm. Nem volt nagy művész, de finom színekkel festett aquarelljei vagy tízszer szerepeltek párizsi kiállításokon.

Aztán úgy érezte, kimerült és hazajött. A belvárosban nyitott egy kis művészeti boltot, ahol mások alkotásai kerültek eladásra. Csak eredeti dolgokat tartott.

Egyszer arra jártamban megálltam a kirakat előtt nézegetni. Azonnal behívott és vásárlási kényszer nélkül mutogatta kincseit. Megvallottam, hogy nem őrök semmiféle művészetet, csak nagyon szeretem a szépet. Oh, azért mégis művészlélek, mondta és megigértette, hogy máskor is, ha arra járok, benézek hozzá. Így kezdődött barátságunk.

Aztán végigszántott rajtunk a háború véres tankja. Elvesztettük iskoláinkat, majd szétszórták a szerzeteseket. Egy távoli faluba menekültem kántornak.

Állandóan úgy éreztem, hogy az én kedves ismerősömnek rendezetlen kapcsolata van az Úrral és azért tartottam vele továbbra is a kapcsolatot. Ünnepekre, névnapra mindig írtam néhány kedves üdvözlő sort és nem tudtam, hogyan nyúljak a lelkéhez, mert közben megtudtam, hogy 12 évvel idősebb is, no meg művészi adottsága bizonyos kisebbségűséget váltott ki belőlem vele szemben. Hát csak imádkoztam.

Egyik karácsonyi üdvözlőre aztán hosszabb levélben válaszolt. Írta, hogy éppen Van Gog életét olvassa és írt is naplójából néhány részletet, és mert Török Sofie verseiben sok a hasonlóság, tőle is kiírt néhány szakaszt. Végül megjegyezte, hogy hisz a lélekvándorlásban és a nirvánában.

Teljes tanácsalanságba estem. A harmadik napon aztán fogtam Sik gyűjteményes kötetét és minden kommentár nélkül elküldtem a címére. Aztán imádkoztam tovább és vártam.

Elmúlt 1 hónap, 2 hónap, már azt véltem, hogy elveszett a könyv a postán, amit igen sajnáltam volna. Végre a harmadik hónapban a következő levelet kaptam:

«Kedves A... nám!

Nagyon köszönöm, hogy nem írtál az én zagya levelemre, hanem válaszul elküldted Sik költeményeit. Először meglepődtem, de olvasni kezdtem sorban, volt, amelyiket háromszor is elolvastam és mikor a kötet végére értem, újra kezdtem és aztán egyik nap 40 év után letérdeltem egyik gyóntatószékben. Azóta minden vásár- és ünnepnap ott vagyok a szentáldozaton és magamhoz veszem az Urat!

Köszönöm, hogy megtérítettél.»

A. nővér

Az öregkor ma

Mindenkinek köze van az öregséghez. Az embernek nem kell okvetlenül a saját elkövetkezendő öreg korára gondolnia, csak rokonokra és ismerősökre, akik között mindig akadnak idős, meglett emberek is. Olyanok, akik — Cicero szerint — sohasem annyira hajlottkorúak, hogy még egy esztendőnyi élethosszabbítás ajándékában erősen ne hinnének.

A tudományok, főleg a gyógyászat előhaladása s vívmányai következtében, az életkor átlaga az utóbbi évtizedekben a legtöbb embernél a hosszú élet lehetőségeivel kecsegtet. Az öregeknek, betegeknek is, és a velük foglalkozó családtagok, rokonok, jóbarátok, lelkipásztorok és szociális gondozók számára is jó tudni, hogy milyen élettani s lelki változások függnek össze az öregedéssel és milyen orvostani kérdések, megoldások adódnak vele kapcsolatban. Nem jelentéktelen a lélektani szemlélet sem, amely az öreg ember egyéni helyzetét a megértés szellemében vizsgálja és velük szemben az emberbaráti szeretet módozatait mérlegeli. A probléma társadalmi összefonódásairól sem szabad megfeledkezni, mert az idős emberek helyzetének sokszor gyötrő kérdését csak szociális viszonyaikkal, megfogható erőik miatti háttérbeszórításuknak ismeretében lehet megoldani.

Az pedig az Egyház fontos feladata, hogy hathatós közreműködésével a társadalom több megértését sürgesse öreg tagjai felé, vegye figyelembe a rájuk nehezedő teher súlyát, öntudatosítani segítse a nekik kijáró tiszteletet és előzékenységet és sürgesse, hogy azok megfelelő szolgáltatásokban részesüljenek. A papság pedig — épp a lelkipásztori munka évszázados hagyományai alapján — sohasem mulaszthatja el, hogy az elaggodtak s betegek a lelkigondozói figyelem tényeiben ne részesüljenek: sok esetben hozzátartozók bűnös mulasztásait is pótlandó, vigasztalja őket az ima és szentségek természetfölötti erejével, hívja fel figyelmüket az élet és szenvedés igazi értelmére és használja fel az emberbaráti figyelem apró jeleit — látogatás, virág, levél formájában felemelésükre. Hangoztassa, hogy csak a bibliai emberkép korrigálhatja korunkban az öregségről kialakult bántó véleményeket és hitheteli el velünk is, hogy a magas életkor is istenadta ajándék, az szerez az öregeknek élettapasztalataik és bölcsességük okán is családban és társadalomban egyaránt megkülönböztetett tiszteletet.

Az érintett problémákör felé legújabbban

meglepően nagy érdeklődés fordul. Magán- és nyilvános intézmények, világi és egyházi közösségek behatóan foglalkoznak elvi és gyakorlati síkon az öreg-beteg és öregedő emberek nehézségeivel, jól tudva, hogy sok emberi gyötrődésre nincs megoldás. A modern orvostudománynak egyik ága, az ún. gerontológia foglalkozik az öregkor élet- és kórtanával, valamint egyéb (történeti, szociológiai, stb.) vonatkozásai-

val és művelői megállapították — mint ez az elmúlt év decemberében rendezett bécsi pasztorális ülésen történt — hogy az öregek orvostani kezelése a jövőben átfogóbb és hatékonyabb kell, hogy legyen, annál is inkább, mert a testi és lelki mozzanatok egymásbefonódásának a felismerése főleg orvosi és lelkipásztori oldalon igényel új módszereket. Kezdve azon, hogy a beteg ember előkészítése az utolsó életszakaszra, a halálra, bár ha nem a gyógyászat feladata, még sincs megtiltva, hogy a beteg állapotának teljes komolyságát a hozzátartozók, vagy akár a beteg előtt is eltitkolja. (Amerikában az orvos még rákos betegének is köteles feltárni az igazságot!) Más szóval: a modern gyógyászatnak nem lehet feladata — bár az ember gyógyítására és fájdalmi csökkentésére hivatott, — hogy a beteget megfossza az öntudatos elmúlás és halál jogától és csak úgy «átcsempéssze» a másvilágra. Bár jól tudjuk — a kórházlelkészi munka többéves gyakorlatában átélte esetek ezreiből —, milyen megdöbbentő mértékben tud belehasítani egy ilyen konfrontáció kétélű kardja annak az embernek lelkivilágába, aki a végleges leszámolás előtt áll...

A szocioológiai vizsgálatok mutatják, hogy az öregkorral a magánosság fokozódik, csökken a másokkal való érintkezés, alábbhagy a testi mozgékonyosság és az egészségi állapot is rosszabbodik. Statisztikák szerint az éltes emberek száma rohamosan növekszik. 1910-ben a bécsi lakosság 24 %-a volt 65 éven felüli s egy félszázad után ez az arány egy harmadot tett ki. Különösen az éltes, egyedülálló nők öregedése válik mindig nehezebbé, akiknek a férfiakénál mindig átlagosan magasabb életkora (férfiaknál 66-68, nőknél 70-72 év) tudományosan még fel nem derített tény. Bécsben és Berlin nyugati részében a 65 éven felülieknél 10 férfival szemben a nők aránya 20. Bécsben magában 80 ezer magánosan lakó öreg ember él társadalmi érintkezés híjával, amihez szegénység is járul. Az említett ülés **szocioológiai** előadója az öregek drámai helyzetét tárta fel, az ember személyi értékeinek megbecsülését és elismerését követelte a társadalomtól, amely egyedül képes megakadályozni az «emberi lehetőségeknek lehányatlását». Tény azonban, hogy az idősebb nemzedék lelkivilágának gondosabb kialakításában, ennek lehetővé tételében az érintett csoport hozzájárulása is szükséges és nem elégséges csak a környezetnek elviselhetővé, sőt kényelmessé tétele.

Lélektani szempontból ott éri társadalmunkat súlyos kritika, ahol a teljesítmény elvének erőszakos hangsúlyozásával az éltes embert mintegy géttszituációba kényszeríti, amely reménytelenséget, tájékozódási zavart vagy elkeseredést von maga után. «Nekünk itt, e földön nincs már helyünk» — mondta egy idősebb betegem. Igaz, a nyugateurópai pszichológusok erőszakolta ún. Aktivitástraining sem tekinthető általános receptnek. Állításuk, ame-

lyet 100 évnél idősebb kétszáz német állampolgár alapos belgyógyászati ellenőrzése után összegezték: a test egészséges marad, ha az öreg emberek önmagukat szellemi mozgékonyágban tartják, több meglepő példa ellenére sem terjeszthető ki mindenkire. Az okos és sikeres öregedésnek egyik titka marad az, hogy az embereknek meg kellene tanulniok az aktivitás és természetfölöttiség összhangjának a kialakítását.

A **teológia** a kornak kijáró tisztelet bibliai fogalmából vezeti le a nemzedékek számára a kölcsönösen kötelező magatartást és az egymásnak komolyan vételét. Korunk kereszténye a valláserkölcsi tanításon kívül a nemzedékek egymásközi kapcsolatának a humánusra épített s változhatatlan irányelveit tartja mértékadónak.

Az öregedés élettana

A tudomány rendkívül érdekes megállapításokra jutott az öregedés élettani lefolyásának kutatása kapcsán. Ezeknek ismerete még megnyugtatóan is hathat ráink. Általánosabb értelemben az öregedés a fogamzás pillanatában indul el. Bármennyire furcsán hangzik is, de a beavatottak szerint már az embrionális fejlődés is a szervezet öregedésének egyik formája. Az öregedés folyamatában két, lényegesen eltérő időszakot különböztetünk meg. Az elsőt a szervezet növekedése, mennyiségi és minőségi fejlődése s az életfunkciók fokozódása jellemzi. Miután a szervezet egyideig megmarad az életerő legmagasabb fokán, lassan beáll a második időszak, melyben a szervezet fokozatosan visszamarad, kisebbedik és elhal. Ezt a második időszakot jelöli az általános szóhasználat az öregedés kefejezéssel.

Rádióaktív izotoppal végzett kísérletek arra engedtek következtetni, hogy az emberi test plotoplazmái (a sejtek tulajdonképeni élő anyaga) a férfiaknál 20 éves korban, a nőknél még előbb kisebbedni kezdenek. E benső változással szemben, a külső jelekben mutatkozó öregedés azonban sokkal később áll be.

Még nagyobb az eltérés a testi és szellemi öregedés között. A legtöbb szerv működése körülbelül 45 éves korban hanyatlani kezd. Egyes szervek már a születés pillanatában, mások a nemi érés idején szünnel meg működni. Vannak gyorsan szűnő szellemi adottságok, mások viszont megmaradnak az élet végéig. Az öregedés folyamatában nehéz éles határt vonni. Könnyen lehetséges, hogy ráncos arc és törékeny test éles értelmet jóságos és fiatal szívet takar; sokan tiltakoznak is, hogy öregeknek tartásák őket. «Alt werden, jung bleiben» — szokták mondani. Feladatokkal kitöltött napok, aránylag friss erő még nyolcvanéveseket is büszkeséggel tölthetnek el. 104 éves asszony keresztretjvényeket fejt és kedvtelésből lexikont olvas. Egy másik nő a 105 évével tiltakozásul az öregedés ellen naponként jár a fodrásznőhöz. A valamikori detektív még 102 éves korában is továbbképzte magát és arra büszke, hogy többet tud, mint a volt kollégái. Tudjuk, az általános kép nem ez.

A japán katolicizmus csodája

A japán katolikusok nagy csodája, hogy hét nemzedéken keresztül egyházi szervezet nélkül két és fél évszázadon keresztül a súlyos üldözések ellenére is hőiesen kitarítottak keresztény hitük mellett. Amikor új hittérítők jöttek a szigetországba és a Nagaszi tartományban lévő Onrában 1865 március 17-én Petitjean missziós püspök új templomot szentelt, megjelent egy csapat szegény paraszt és a püspök legnagyobb csodálkozására így köszöntötték őt: Mi is közületek valók vagyun, majd a Szűzanya szobrára mutatva könnyes szemmel mondták, ez Mária az isteni gyermekkel. Így tett tanúságot 250 éven keresztül megőrzött katolikus hitükről. De akkor már csak 30.000 keresztény élt Japánban, azonban ez a maroknyi hívő lett az egyház megújulásának ott a kovásza.

Xavéri Szent Ferenc 1549 augusztus 15-én szállt partra Japánban és igehirdetése eredményeképpen néhány évtized alatt a keresztények száma 300 ezerre emelkedett. Ez a fejlődés oly rohamos volt, hogy a papi utánpótlás nem tudott lépést tartani e hirtelen növekedéssel. Ennek ugyan meg volt az a hátránya, hogy az egyházszervezet nem lehetett megfelelően kiépíteni, de ugyanakkor megakadályozta a klerikalizmust, az egyház özpontosított vezetésének

kialakulását és így előkészítette a híveket az üldözések nehéz idejére, amikor évszázadokig lelképásztörök nélkül kellett helyt állniok. Miután 1597-ben 26 keresztény vértanút kivégeztek, megkezdődött az intézményes keresztényüldözés. Először az összes misszionáriusoknak el kellett hagyni az országot, majd azokat, akik nem tagadták meg hitüket, rettenetesen megkínózták, vagy megölték. Az üldözők nem akartak vértanúkat, hanem hitehagyókat és ezért egy olyan gonosz módszert eszeltek ki, amely úgyszólván lehetlenné tette az elrejtőzést.

1623-tól kezdve mindenkinek színt kellett vallani, hogy milyen hithez tartozik. 1627-ben elrendelték, hogy mindazoknak, akiknek szülei keresztények voltak, vagy gyanúsak, meg kellett a feszületet, vagy a Szűzanya képét taposniok. De úgyszólván mindenki ellenállt ennek a kísértésnek. Akik azt mégis megtették, súlyos lelkiismeretfurdalást éreztek, de társaik, a kényszer miatt, megbocsátottak nekik és visszafogadták őket közösségükbe. Az üldözők vérdíjat tűztek ki minden papra és eresztenyre és így besugók útján hajtóvadászatot rendeztek ellenük. Külön börtönt létesítettek számukra. Minden 5 családra esett egy megfigyelő, akinek ki kellett derítenie, hol

bujkálnak még keresztények. Aki ezt nem jelentette, hazaárulóként büntették

Mégis mindezek után hogyan történhetett, hogy Petitjean püspök két és fél évszázad elmúltával még mindig 30 ezer keresztényt talált Japánban? Miután az utolsó pap is meghalt, vagy kiutasították, a hívek egy csodálatos apostoli szervezetet hoztak létre, melynek tagjai életük kockázatásával felderítették, kik maradtak meg kereszténynek. E laikus apostolok kis hívő csoportokat alakítottak, amelyeknek tagjai kereszteltek, hitoktattak és apostolkodtak. Nizukota volt a neve a keresztelőknek, akiknek egy fiatal, 15 év körüli fiú személyében helyettesük is volt, ennek tudnia kellett a latin keresztelési formulát és a legnagyobb veszélyekre is fel kellett készülnie. A hitoktatókat pedig kikujakunak hívták. Ezek pótolták a papságot. December 24-én a japán katolikus hívek minden esztendőben megünnepelték Krisztus születését. E katakombaélet lassan kiérlelte közöttük azt a rugalmas módszert, amely a kegyetlen üldözések veszélyeit kibírva a kereszténységet hét nemzedéken keresztül átmentette. A japán földalatti egyház tagjainak hősiessége és leleményessége az ateizmus mai rafinált formái között élőknek igen tanulságos, példamutató és reménykeltő számunkra.

Másokat elkeserít az öregedés: elégedetlenek, szívósan ragaszkodnak a rózsaszínűre festett múlthoz, a jelent s jövőt látni sem akarják. Keseregnek a visszahozhatatlanul elrepült időn és elfelejtenek örülni a jelennek. Félnék szembenézni az élettel, félnék elfogadni állapotukat. Visszautasítják az öregséget, pedig ha az öregedő ember számolna az öregkor lehetőségeivel s korlátaival és felfedezné magában saját értékeit, még örülni is tudna kincseinek, amelyeket a felszaporodott évek hordtak össze lelkében. Habár tudja, hogy öregségét az egészség és táplálkozás mikéntje, a családtagokhoz, rokonokhoz, ismerősökhöz való viszonyulás, a lelki megpróbáltatások legyőzésének módja és az életritmus is befolyásolják, — az öröm szerepét nem hagyhatja számitáson kívül.

Küzdhetünk-e az öregedés ellen?

Szabad harcolni ellene! Hogyan?

A francia katolikus újságírás egyik kiválósága, Joseph Folliet, megfelelő tanulmányok után 65 éves korában részesült a papi rend szentségében. Halála előtt kiadott könyvében az «esti napról» beszél, az öregkorról s azt ajánlja olvasóinak, hogy igyekezzenek szépen megöregedni. Ne ringassák magukat illúziókban, de ne engedjenek a pesszimizmusnak sem, rezignáció helyett pedig igyekezzenek megérteni az öregkor lelki értékeit és ajándékozzák magukat az Istennek.

Ennek a küzdelemnek vannak gyakorlati szabályai is: Így:

Ne féljünk a haláltól, ne is reá, inkább a

ma feladataira gondoljunk s a holnapra, amelynek kimenetelétől Isten gondoskodik. — Fékezzük a szervezetre káros felindulásunkat. — A világ nem lehet tökéletes körülöttünk, de viaskodjunk örökösen hibákkal, bajokkal; az újszerűt pedig fogadjuk nyugalommal. — Ellenőrizzük a féltékenység és gyűlölet lappangó erőit, amelyek méregként tárolódnak a szervezetben. — Szeressük a fiatalságot, mint a virágot, amelyet öntöznünk kell, hogy növekedjék: mi a múlt vagyunk, ők a jövő! — Segítsünk az öregeken, elhagyatottakon: meghívunk valakit kávéra, talán az életbe hívjuk vissza. — Barátkozzunk és szélesítsük ismeretési körünket, vegyünk részt összejöveteleken. — A bűn barázdát szánt az arca, nyugtalanná, elhasználttá és koravénné tesz... Igyekezünk testben és lélekben kiegyensúlyozottak lenni: ez tiszteletet ébreszt a fiatalokban, boldogságot az öregekben. — Barátkozzunk Istenrel s imádkozzunk azokért, akik már Istenhez távoztak. Élettapasztalataink alapján jól tudunk imádkozni, így könnyebb a vigasztalás és tanácsadás is. A jószággal egyesített tanács és továbbadása tapasztalatnak aranybánya lehet másoknak. — Gondolkozzunk el arról az örömről, amellyel megjelenünk majd Isten előtt. Jusson eszünkbe, hogy szeretetünk szerint ítél majd bennünket...

Odahaza az egyik egyházközség a plébános korszerű ötletéből megrendezett egy «öregék vasárnapját». Gondoskodás történt az öregek templomba- s hazaszállításáról is. A főhajót a fiatalok nekik adták át, a plébános köszöntötte őket és nekik szólt a szentbeszéd is: a kétféle öregségről. Arról,

amelyik az erők fogyását, a lassú hanyatlást csak rossznak és komornak látja, s a másiktól, amely egyre inkább Isten felé közelíti útját és a csendes derű állapotában él. Sokan áldoztak s az utolsó ének után derűsarcú öregek hagyták el a templomot, hogy a rákövetkező csendes családi ünnepség meleg hangulatának emlékével is gazdagon, tovább műveljék a szépen való megöregedés művészetét...

CSER-PALKOVITS ISTVÁN S. J.

DEUTSCH-ALTENBURG

1973 augusztus 15-iki zárandoklat

A környékről és Bécsből (4 autóbussz) érkező hívek zsúfolásig megtöltötték az ősi kegytemplomot. Mindszenty József bíboros-prímás főpapi misét mutatott be nagy papi segédlettel. Szentbeszédét Szent István születésének ezeréves évfordulójának szentelte. A mise után a zárandokok meglátogatták Wenczel Frigyesnek, a Bécsi Magyar Egyesület nemrég elhunyt elnökének friss sírját és koszorút helyeztek el rajta. Dr. Radnai Tibor méltatta Wenczel elvölhetetlen érdemeit. — A jelképes magyar sírnál Dr. Gianone Tibor egyházközségi elnök mondott beszédet.

A zárandoklaton résztvevő lengyel hívek nevében Knapp elnök köszöntötte a bíboros urat. — Ebéd után jól látogatott imaóra a kegytemplomban zárta le a zárandoklatot.

Szent István millenniumi ünnepek Kanadában

Amint előző számunkban jelentettük, Mindszenty József bíboros-prímás kéthetes északamerikai útja során résztvesz a kanadai magyarság Szent István millenniumi ünnepein több magyar központban. Csak arról kaptunk magánlevélben értesítést, hogy Montrealban és Torontóban a hívek zsúfolásig megtöltötték nemcsak a templomokat, ahol misézett és szentbeszédet tartott, hanem a hatalmas csarnokokat is, amelyekben az ünnepélyeket a két világvárosban megrendezték.

Sajnos, nyomdába-adásig nem futottak be a várt jelentések, így az impozáns jubileumi ünnepekről nem adhatunk pontos helyszíni beszámolókat. Csak arra szorítkozhatunk, hogy az első jelentések alapján tájékoztassuk olvasóinkat a bíboros-prímás útjáról, megérkezéséről és első sajtóértekezletéről.

A több ezer kilométeres út

Szeptember 18-án, kedden kora délután, versenyt futva a nappal nyugati irányban, az Óceán fölött repülünk. Bécsben az emberek már vacsorához ülnek, az Air Canada négymotoros »léglökő« Boeing-jén azonban csak most szolgálják fel az ebédutáni kávékat. Alattunk vakítóan fehér báránnyelű szőnyege, fölöttünk békés sátoreszt feszül a mély-kék ég. Az Air Canada személyzete megható szeretettel igyekszik kellemessé tenni a fásztó utat Mindszenty József bíboros-prímás részére. Térképet hoznak és megmutatják az útirányt. Maga a kapitány örömmel jelenti, hogy a kanadai rádió bejelentette Öminenciájának érkezését. Az időjárás ugyan nem kedvező leszállásunk helyén, mert vihar paskolja Montreal felhőkarcolóit. De némi változás várható s ő nagyon reméli, hogy az idő megjavul, mire odaérünk. Öminenciája közben első kanadai útjáról beszél. Huszonhat évvel ezelőtt, 1947 júniusában járt itt MacGuigan bíboros-érsek meghívására, akit a Szentatya vele egy napon nevezett ki bíborossá 1946 februárjában.

Ahogy az idő halad, a báránnyelű réteg lassan felszakadozik. Alul feltűnik az Óceán haragos kékje, tarkítva apró zöld szigetekkel. A repülőgép személyzete meghívja a Bíborost a társalgóba, ahonnan a kristályként ragyogó jéghegyeket jól lehet látni. «Bizonyára ilyenek nincsenek Magyarországon» — mondják mosolyogva. Öminenciájának jól esik a figyelmesség és elfogadja a meghívást. Azonban a jéghegyek közben eltűnnek. «Nem az ő hibájuk» — jegyzi meg a Prímás, «Mi megyünk túl gyorsan». De ekkorra már előtűnik Kanada keleti partja. «Ez már a mi országunk» — mondják a kanadaiak lelkesen.

«Ave Canada» — mondjuk. Üdvözlégy te nagy és szabad ország, mely partjaidat és szívedet nagy szeretettel megnyitottad anynyi sorsüldözött magyar előtt. Országunk Bíboros-Prímása jön hozzád, hogy hitükben megerősítse testvéreit a magyar kereszténység ezredik évfordulóján. Az Úr 973-ik esztendejében Géza vezér családjának megtérésén keresztül Isten kegyelme érkezett Pannóniába. Hazájukból kiüldözött, vagy hittérítő buzgósággal megáldott szerzeteseken keresztül. Csaknem ugyanekkor Labrador erdőborította partjaira vetődött Bjarne Herjúlsson, a hódító, merész vikingek elseje, hogy nyomában meginduljon a tűz és vérözön, mely minden hódítást követni szokott.

A hatalmas Boeing nekikészül a leszállásra. Áttérjük a felhők szőnyegét. Alattunk megjelenik a csaknem három ezer kilométer hosszú St. Lawrence folyónak kanyargó vonala, majd az Ottawa folyó. Ezek ölelik karjaikba a sziget-várost, Montrealt. Az egykori huron-irokéz sátoreszt, Hochelaga helyén, a «királyi hegyen», «Mont Real»-on feltűnnek a felhőkarcolók. Ez a világ második legnagyobb «francia» városa, ami a francia nyelv használatát illeti. 1667-ben még csak 766 lakosa volt. 1800-ban már 9.000; 1900-ban felduzzadt a szám 328 ezerre, ma pedig már két és félmillió a lakosok száma.

A gép simán gurul a légikikötő épületéhez. A gépből kilépő Bíboros-Prímást Mgr. Paul Gregoire montreali érsek köszönti elsőnek. «Nem ismeretlent üdvözlök, hanem azt a kedves vendéget, aki már 1947-ben nálunk járt. De üdvözljük a hit hősi tanúját is és testvérünket az Úr Krisztusban» — ezek az ő meghatott szavai.

ISPÁNKY BÉLA

A bíboros-prímás megérkezéséről és fogadásáról közreadjuk a müncheni Szabad Európa Rádió helyszíni közvetítését, amelyet Koréh Ferenc vett fel Montrealban és szept. 19-én sugározott a szabadföldi rádió.

A megérkezés és fogadás

— Egy darabig attól tartottunk, hogy a Mindszenty bíborost hozó gépet eltérítik a kód miatt, de az Air Canada gépe egy órással később leszállt Montreal területén. Az egyházfejedelem kíséretében volt Mészáros Tibor titkár és Ispánky Béla londoni plébános. Így a gép, amelyikre a bíboros Bécsben szállt fel reggel, s noha Londonban üzemanyagot vett fel, még aznap megérkezett Kanadának ebbe a világvárosába, ahol mint házigazda Paul Gregoir, Montreal érseke üdvözölte, egy az előkeléségek részére fenntartott teremben.

Mindszenty bíboros -fogadására meglelt különben a montreali magyar katolikusok lelkesíti kara, a Magyarok Nagyszonyaról nevezett plébánia egyházi- és világi vezetősége; három magyarruhás gyermek virágcsokkal köszöntötte a főpapot, majd Paul Gregoir érsek francia nyelven most már hivatalosan üdvözölte Kanada földjén. S többek közt a bátorság megtetsztetőjének nevezte Mindszenty bíborost, aki válaszában elmondta, hogy amikor először járt itt 1947-ben, sokan rá akarták beszélni, ne menjen vissza Magyarországra. Akkor visszamentem, mondta a magyar főpap,

mert a pástornak a nyája mellett van a helye. Megköszönve az érsek szavait, a bíboros hangoztatta, hogy az egyháznak mindig szüksége volt és szüksége van ma is a hit tanúira. Ami ma Magyarországon erkölcsi, lelki síkon végbemegy, mondta egy helyen Mindszenty bíboros, siralmas, lesújtó. Az orvosok, pedagógusok egyrésze a rendszer ösztönzésére arra vállalkozott,

Mindszenty bíboros a sajtóértekezleten

hogy megrontsa az ifjúságot és külön is a fiatal nőket. A rendszer a bűnös és fejtegetése további részében Mindszenty bíboros elmondta, hogy Angliában például sokat imádkoznak a magyarokért mint keleteurópai népért. Nem vagyunk keleteurópaiak, emelte fel a hangját, még akkor sem, ha a diplomaták így átminősítenek. Középeurópaiak vagyunk, akik mindig is voltunk. Vigyázzunk a fogalmakra — ha Magyarországról szólunk, mondjuk mindig, hogy Középeurópa és ne mondjuk, hogy magyar kormány, hanem: magyarországi rendszer.

Mindszenty bíboros a montreali érseki palotában lakik, meglehetősen fáradtnak tűnt a hosszú utazás után, de ma délelőtt tizkor már látogatást tesz Trapeau polgármesternél, ahol beírja nevét az aranykönyvbe. Utána sajtóértekezletet tart.

A sajtóértekezlet

Az utolsó, hozzánk eljutott kanadai lapokból tudtuk meg, hogy Mindszenty bíboros szeptember 19-én Montrealban sajtóér-

tekezetet tartott, amelyen válaszolt az újságíróknak hozzáintézett kérdéseire. Érthető, ha az újságírók aziránt érdeklődtek leginkább, mikor jelennek meg a bíboros emlékiratai. Többen szerették volna hallani a bíboros véleményét azokkal a hírekkel kapcsolatban, melyek egyidő óta állandóan felröppennek a világsajtóban és tudni vélik, hogy a magyar regime és a Vatikán két évvel ezelőtt megállapodtak abban, hogy a magyar bíboros primás nem publikálhatja emlékiratait.

A kanadai lapok szerint a bíboros-primás erre csak annyit válaszolt, hogy emlékiratait befejezte, folynak a kész szövegeknek idegen nyelvekre történő fordításai, úgy-hogy még ebben az évben vagy a jövő év legelején kiadja emlékiratait. Hozzáfűzte, hogy akinek életére törnek, vagy becsületét támadják, annak joga és kötelessége a védekezés. Ez olyan emberi jog, melyet minden szabad egyénnek biztosít a természetjog, minden civilizált állam alkotmánya és legújabbban az Egyesült Nemzetek ünnepélyes deklarációja.

Elkerülhetetlen volt, hogy a chilei eseményekkel kapcsolatban ne kapjon kérdést az újságíróktól Mindszenty bíboros. Azt kérdezték tőle: vajon nem emlékeztetik-e a csilei események bizonyos hasonló katonai intervenciókra Európában? Nyilván az 1956-os magyar szabadságharc és az 1968-prágai tavasz szovjet vérbefojtására gondoltak, akik a kérdést feltették. Egyik lap másnap némi boszankodással állapította meg, hogy a magyar bíboros kitért a válasz elől és helyette emlékezetbe idézte a «múltat», mikor erről beszélt ebben az összefüggésben, hogy a második világháború végén a nyugati nagyhatalmak felszámolták gyarmataikat, de egyidejűleg gyarmati sorsba jutott Európában 120 millió ember és ráadásul olyan gyarmatosító uralom alá, melynél kegyetlenebbet és raffináltabbat nem ismert eddig a történelem.

A nyugati közvéleményben uralkodó tájékozatlanság szomorú jelének kell tekintenünk, hogy újságírók és köztük baloldali tájékozottságú katolikusok is Allende liquidálásához hasonlítják a magyar szabadságharc vérbefojtását. Mindszenty bíboros érthetően nem ment bele annak fejtegetésébe, hogy a két egymástól független és különböző eseménynek csak egyetlen közös vonása van: Magyarországon és Chilében is kiderült, hogy a marxista szocializmust csak addig lehet fenntartani, amíg a diktatórikusan gyakorolt államhatalmat a nép az elvtársak kezéből ki nem veszi.

A bíboros Montrealból Tonontóba repült, ahol szintén nagyszabású jubileumi ünnepeket rendeztek a katolikusok. Sajnálatosan ezekről most nem tudunk beszámolni, de lapunk következő számában bőven ismertetjük majd a torontói mellett a Winnipegben, Calgaryban és Vacouverban megrendezett ünnepeket. Mindszenty bíboros ugyanis ezeket a távolesó magyar központokat is felkeresi apostoli útján.

Beszélgetés Bodnár Gáborral

A megbeszélte időpontban érkeztem a garfieldi cserkész központba. Azt ugyan nem igen reméltem, hogy egyhamar rámerül a sor, mert itt a napnak minden percében telefon cseng, emberek jönnek-mennek. Így hát várok, míg «Gábor bá» valahonnan végre megérkezik. Sietve felteszem az első kérdést:

— Mi készítette a cserkészvezetőséget erőteljes nyelvoktatásra?

Az ötvenes évek elején néhány nyári iskoláról tudunk csupán. Ezek is inkább «napközi otthon» jellegűek voltak. Azóta, s különösen a legutóbbi évek során, a hétvégi iskolák száma nőtt meg. Az oktatás is rendszeresebbé vált. Ma, csak az USA-ban 26 hétvégi iskoláról tudunk. Ezek legtöbbje heti 3-4 órában tanít alapvető írást-olvasást és egyéb magyar ismereteket.

Három mindennapos magyar iskola is működik: Passaicon — a hivatalos tanítási órák után, — Barbertonban — a hivatalos tanítási időbe iktatva — és végül New Brunswickon, ahol az egyházközség iskolájának mind a 8 osztályában rendszeres magyar oktatás folyik, a hivatalos tanítási időn belül. Ebben az iskolában két tanítónő csak magyar oktatással foglalkozik. A tanulók negyedévenként osztályzatot kapnak magyar nyelvből is. A mindennapos és hétvégi iskolák mellett, nyári iskolák is működnek. Egyre több hivatásos tanító kapcsolódik bele nevelői munkánkba. Örvendetes tény, hogy az elmúlt évek során több olyan tanítóval gyarapodott nevelői közösségünk, akik tanulmányait a közelmúltban Magyarországon végezték s sikertelenül nyugatra jutniok. Így találkozok nevelői tevékenységünkben az újabb magyar pedagógia és a külföldi magyarság igénye. Ekként született meg nemrégiben az a tanmenet, amelyet cserkészvezetők és egyben hivatásos pedagógusok állítottak össze a külföldön működő különböző típusú magyar iskolák számára.

— Használjátok-e a hazai tankönyveket?

— Sajnos, nem! Még számos más könyvre volna szükség. A Magyarországon nyomtatott iskolakönyvek ugyanis — bár jól szerkesztettek és tetszetős kiállításúak — sok helyen megemészthetetlen pártpropagandával vannak teletűzdelve. Nem tömhetjük a külföldi magyar gyermek fejét azzal a propagandaszólammal, hogy a magyar nép egy évezred rabigája után csak 1945 tavasza óta úr a saját portáján. (Annyit már elemistáink is tudnak, hogy idegen hatalom katonai jelenléte még sehol sem jelentett szabadságot.) Azt sem taníthatjuk, hogy a vöröshadsereg azért jött Magyarországra, hogy Iván és társai csokoládét osztogassanak a gyerekeknek.

— Lehet-e ma kultúrseréről komolyan beszélni?

— Az eddigi kísérletezések egyoldalúak. Budapest küldhet könyveket, művészeket, zene- és énekkarokat stb., ám a cserkész-könyv hazaküldése a címzett részére zak-

latást eredményezhet. Cserkészcsapat csak «inkognitó», «álruhában» járhatna magyar földön. Szó sem lehet, hogy cserkész árvalányhajasan «tüntessen» Magyarországon, mondta egy kint járt bennfentes. Ugyanakkor ide a legexponáltabb párttag is bejöhethet, bármilyen könyv ideküldhető. Hol itt a csere? Szerintünk kultúrközeledésről csak akkor lehet szó, ha újból igazi cserkészlet lehet odahaza, Isten, haza és embertárs fogalmakkal, s ha ahhoz újból szabadon csatlakozhat otthoni fiatalságunk.

— Az egyenlő mérték hiánya kizárja az anyanyelvi konferenciát?

— Az azon való részvételt mindenestre. Az eddig tapasztaltak a felelősen gondolkozókat visszatartják a részvételtől. Valószínűtlennek tartom, hogy egyetlen komoly külföldi magyar iskola igazgatója is hazautaznék. (Bár alakult iskola néhány hónapja azért is, hogy vezetője ingyen utazhasson haza.) Senki sem akarja magát lehetetlenné tenni a szülők és támogatók előtt. Nincs olyan tekintélyes egyéniség, aki ezt vállalhatná.

— Mit ajánlanál helyette?

— A külföldön élő szakemberek és anyanyelv-barátok nyugati konferenciáját. Burg Kastl ideálisan alkalmas erre a célra. Gyűljenek össze ott a külföldi magyar iskolák megbízottai, cseréljék ki tapasztalataikat. Beszéljék meg gondjaikat. Szervezzék meg együttesen a külföldi tankönyv kiadását.

— Sikerült hivatásos tanerőket bekapcsolni a munkába?

— Boldogan mondhatom, hogy rendszeresen oktató tanerőinknek több mint fele hazai vagy itteni képesítésű pedagógus. Ám tanmenetünknek éppen ez a vonzóereje, hogy olyan iskolában is alkalmazható, ahová még nem sikerült végzett tanítót vagy tanítónőt verbuválni.

— Mi a külföldi magyarság feladata most?

— Úgy tűnik, hogy az Egyesült Államok hivatalosan is egyre szorosabb szellemi és gazdasági kapcsolatba lép a magyar kormánnyal. Egyre többen keresnek bennünket hazulról. Jönnek barátok, egykori iskolatársak, fiatalabb éveink, életünk részesei. Aggódunk, mit hoznak magukkal, mit akarnak. Van-e kijövetelüknek rejtett célja? Őszinte szívet vagy rájuk parancsolt befolyásolni vágyást hoz mosolyuk? A Magyarok Világszövetsége nem leplezi, hogy kézbe akarja venni a külföldi magyarság szellemi irányítását. Csak az a kérdés, van-e a külföldi magyarságnak véleménye. Meg meri-e mondani. Vagy hallgat, mert fél, hogy nem kap ingyen újságot, könyvet, vizumot, ingyen utazásra meghívást. Úgy érzem, súlyos kötelességünk véleményt mondani. Csak így becsül bennünket otthon a magyar nép.

BÁCHKAI BÉLA

Események és közlemények

A PAPI HIVATÁSOK ELAPADÁSÁNAK OKAI

A papi hivatások csökkenése szorosan összefügg az áldozatosság szellemének hiányával, az erkölcsi érzék gyengülésével és a pánszexualizmus elterjedésével. De nem kevésbé azzal is, hogy hiányoznak a vonzó, markáns papi egyéniségek és eszményképek a világi és szerzetespapság körében egyaránt. A fogyasztó, vagy jóléti társadalom célja a birtoklás és az élvezet, ami önzővé teszi az embert és kilúgozza az áldozatosság és áldozatvállalás szellemét, tehát kevésbé azzal is, hogy hiányoznak a vonzó, markáns papi egyéniségek és eszményképek a világi és szerzetespapság körében egyaránt. A fogyasztó, vagy jóléti társadalom célja a birtoklás és az élvezet, ami önzővé teszi az embert és kilúgozza az áldozatosság és áldozatvállalás szellemét, tehát kevésbé azzal is, hogy hiányoznak a vonzó, markáns papi egyéniségek és eszményképek a világi és szerzetespapság körében egyaránt.

A világ mai problémái felé fordulást számosan helytelenül úgy értelmezték, hogy a kereszténység eddigi egyoldalúan vertikális, függőleges, vagy transzszendens, természetfeletti tájékozódását horizontálissá, vízszintessé, immanenssé kell tenni, elfelejtve, hogy az embernek a világgal szemben tanúsított három féle alapmagatartása: a világtól való menekvés, az elvilágiasodás és a világ lélekkel való átjárása, átalakítása közül csak az utóbbi lehet a keresztény ember egyedül helyes állásfoglalása. A félreértett aggnamento a világ mai problémáihoz való egyoldalú alkalmazkodás, a hit, az erkölcs, a rend és tekintély devalválásához, leértékeléséhez vezetett, amit VI. Pál pápa találoan öndestrukciónak, keresztény értékeink és személyiségünk saját magunk által történő lerombolásának nevez.

Egyes neomodernista, magukat haladónak nevező mozgalmak ezt a folyamatot méginkább elősegítették, amikor a természetfeletti megalapozástól független, autonóm erkölcsöt, tisztán humanitárius szeretetet hirdettek. A dogmák terén pedig Jézus istenségét, az Ő valóságos jelenlétét az Oltáriszentségben, a Mária-tiszteletet és az Egyház hitbeli tévedhetetlenségét megkérdőjelezték. Mindez a hívek körében nyugtalanságot és bizonytalanságot keltett. És hozzájárult a papi hivatások csökkenéséhez. Mert a krisztusi hit a keresztvállalása. A papnak tisztában kell lennie azzal, hogy hivatásához lényegesen hozzátartozik az áldozat, ami nemcsak a szentmise bemutatásában, hanem a pap egyéni életében és lelkipásztori munkájában is meg kell, hogy nyilvánuljon. VI. Pál pápa a papi hivatások 1973 évi világnapján hangsúlyozta, hogy csak a keresztből fakad a megváltás, a világ megmentése és következésképpen a papi hivatások. A papi hivatások számának növekedését és a buzgóság elmélyülését tehát csak akkor várhatjuk, ha a hit és az áldozatosság szelleme az egész Egyházat átjárja. Mert egyébként a paphiány csak

növekedni fog, nem segít ezen a cölibátus, a papi nőtlenség megszüntetése sem, mert a baj gyökere sokkal mélyebben, a kereszténység elvilágiasodásában, hitünk alapvető tanításainak mitoszalanításában és az erkölcs fellazításában rejlik. Az egyedüli megoldás Krisztus keresztjének hősies vállalása, a kereszténység lelki- és erkölcsi megújulása az áldozatos szeretet és szolgálat szellemében.

SZENT BIRGITTA

Az idén van 600 éve annak, hogy a híres svéd filozófus szent, kolostoralapító Birgitta meghalt.

E neves svéd főnemes hölgy alapította a Birgitta Apácarendet Vadstenában, Svédországban, s ma már a világ majdnem minden részén van a Rendnek egy-egy kolostora. E Birgitta évben Sven Stolpe, a híres svéd katolikus író és még sokan mások is könyveket, kultúrtörténeti szakkikkekkel, előadásokat jelentettek meg, nemcsak svéd, hanem különböző külföldi nyelveken is. A Credo c. vallási lap külön számban hódolt Birgitta emlékének nemrég. Birgitta több gyermekes családanya volt, ki Rómában maga eszközölte ki és ismertette el, s hagyta jóvá rendjének alapítását, az 1300-as években, római záróoklat során. — A hagyomány szerint Birgittának számos visiója is volt, melyről íráskor s tanúskodnak.

A svéd kolostorok: Vadstena, Alvastra, Djursholm (Stockholm mellett); de Rómában, Hollandiában s más országokban is találunk Birgitta kolostorokat.

Ez év július havában Vadstenában, majd Djursholmban J. E. Taylor stockholmi püspök nagy nemzetközi ünnepeket, záróoklatokat, körmeneteket s nagyszámú hívő jelenlétében, szentmisével egybekötve avatta és szentelte fel újra fenti kolostorokat s az új templomokat, záróoklatokat, üdülőházakat. Mondhatjuk, az egész keresztény világ — felekezeti különbség nélkül — vett részt megbizottjai s hívői révén a káprázatosan szép ünnepeken. Ez ünnepeket sok szaktudományos, e tárgyval összefüggő előadást is magukba foglaltak. Svédország kultuszminisztere és Landshövdingje (főispán) is megjelentek az ünnepeken. Svéd és külföldi jezsuiták, bencések, dominikánusok, anglikán-ferencesek, magyar emigráns papok stb. vettek részt az egyházi ünnepeken, funkciókban. Alulírott is, mint harmadrendű ferences máltailovag egyenruhában jelen volt a stockholmi és és lengyelhoni püspök kíséretével beosztva. Október hó 6-7-én Wright Curial bíboros is meg fog jelenni a folytatólagos Birgitta, mondhatjuk, ökumenikus Stockholm-, Vadstena-, Alvastra-i ünnepeken. A svéd állam-egyház és más nemzetek és keresztény felekezetek ismét kiküldöttjeik révén folyamatosan itt is részt vesznek a svéd, magyar stb. katolikus hívőkkel egyetemben a Birgitta nemzetközi-stockholmi-svéd ünnepein.

DR. KÉZDY VÁSÁRHELYI BÉLA

IFJÚSÁGI TALÁLKOZÓ TAIZÉBEN

Yves Congar francia domonkos atya, a II. Vatikáni Zsinat teológusa, találoan nevezte a taizéi protestáns szerzetes közösséget korunk csodájának. Mert valóban a kereszténység e nagy válságának idején rendkívül örömdetes és reménykeltő, hogy az ifjúság ezres tömegei zárandokolnak el évről évre a taizéi kolostorba, hogy ott katolikusok és protestánsok ökumenikus közösségben elmélkedjenek és imádkozzanak, sőt szenvedélyesen vitatkozzanak a béke, a keresztények egysége, a politikai elkötelezettség, a fejlődésben elmaradt országok megsegítésének, a fogyasztótársadalom súlyos bűneinek és mulasztásainak égető kérdéseiről. És évről évre egyre többen vállalják a hitnek ezt a nagy kalandját. Húsvétkor jönnek össze Taizébe a fiatalok mind az öt világrészről, hogy közösen ünnepeljék meg a kereszténység legnagyobb hittitkát: az Úr feltámadását. Minden húsvéti összejövetelnek megvan a maga témája, így 1970-ben, amikor még csak ötezen jöttek össze, az ünnep jelentőségéről beszéltek az ember életében. 1971-ben pedig már hétezer fiatal arról elmélkedett és vitatkozott, hogy Jézus azért adta oda életét, hogy az ember többé már ne legyen a másik ember áldozata. 1972-ben tizenhatezen arról tanácskoztak, miként legyenek a feltámadt Krisztus kegyelméből az ellentmondás jelei az evangélium szellemében. Az idei húsvéti összejövetel pedig, amelyre húszezen se reglettek össze Taizébe, a jövő évi ifjúsági Zsinat előkészítésének jegyében áll. Roger Schütz, a taizéi szerzetesközösség karizmatikus előjárója, ugyanis már 1970-ben meghirdette az ifjúság zsinatának összehívását, melynek időpontjául 1974 húsvétját jelölte meg. Ennek előkészítése rendkívül sok imát, összeszedettséget, szellemi és gyakorlati szervezőmunkát igényel.

Ez a találkozó az ifjúság lelki megújulásának nagy eseménye lesz, a kereszténység egysége megvalósításának az útján. Ezt a reménységet fejezték ki a fiatalok megnyilatkozásai, amelyek közül kettőt közlünk a «Suchen — warten — wagen. Auf den Weg zum Konzil der Jugend in Taizé» (Keresés — várakozás — vállalkozás. Az ifjúság taizéi zsinatához vezető út) címmel 1973-ban a Styria kiadónál jelent meg Graz-ban. Egy olasz szakszervezeti funkcionárius így nyilatkozott: «A keresztények szociális és politikai elkötelezettségének súlyos követelményeit csak úgy tudjuk teljesíteni, ha megteremtjük a küzdelem és a lelki elmélyülés egyensúlyát.» Egy másik megnyilatkozás így hangzik: «Mi egy olyan Egyházat keresünk, amely se jobbra, se balra nincs elkötelezve, amely állandóan előrehalad és elsősorban az elnyomottak, az elesettek lelki és anyagi felszabadításáért küzd. Mi a nagypéntek idejét éljük. Krisztus eljött, hogy amikor az idő eljön, a sziklát elhengerítse.»

A Dalai Láma, a tibeti buddhisták feje európai körútja során felkereste VI. Pál pápát, megbeszéléseket folytatott az anglikán egyházi vezetőkkel és ugyancsak tárgyalt az Egyházak Világtanácsának Genfben székelő képviselőivel is.

«Egy igazán kedves ember...»

«... mindig udvarias, előzékeny, egy szóval nagyon-nagyon szimpatikus, kedves ember volt!» Úgy hangzik ez a dicshimnusz, mintha egy köztisztelőben és -szeretőben állott közéleti személyiség hűlő porait áldanák vele, holott a valóság az, hogy egy tömeggyilkost jellemeznek így. Mrs. E. Meyniert, egy houstoni (Texas) csónakház tulajdonosnőjét, úgy látszik, nagyon is megejtette és lépre csalta annak a Dean Corllnak sima modora, akiről a rendőrségi nyomozás úgy beszél, mint elvetemült tömeggyilkosról, mert szemrebbetés nélkül oltotta ki 27 fiatal ember életét.

Corll most már halott. Éppen Henley, egyik bűn- és segítőtársa ölte meg. Henley és a másik bűntárs, Broocks rács mögött várják a nyomozás végét. Törvényszéki orvosszakértők kétségbeesett erőfeszítéssel igyekeznek megállapítani az áldozatok személyazonosságát. Az államügyészség gyűjti az adatokat és bizonyítékokat, hogy kellő időben vádat emelhesen.

Szóval megy minden a maga rendje és módja szerint a megszokott kerékvágásban. Mindez az elmúlt nyár kellős közepén történt, az uborkaszezonban, tehát éppen jókor jött, hogy a TV, rádió, sajtó napokon át tárgyalja és szélteben-hosszában kitérgezzék. De most már újra csend van, az úgyszólván senki sem beszél egészen a bírósági tárgyalásig. Ezt a csendet használjuk most ki, hogy kissé elgondolkodjunk azokon a problémákon, melyeket e tragikus eset fölvet.

A houstoni véres színjáték világos, félre nem érthető cáfolat egyes mai teológusok és velük egy véleményen lévő, magukat haladónak nevező keresztények nézetére, mely tagadja a Gonoszlélek létezését. A houstoni eseményeket lehet természetesen egyszerűen akták közé sorolni, lehet benne egy tömeggyilkossági rekordot látni és így megörökíteni a kriminológus történetében, de aki mélyebben is lát és van benne egy kis emberies érzés, az a dolog hátterét vizsgálva újra megtalálja magában az érzéket, mely megláttatja vele e bűncselekményben, és másutt is a sátáni erők munkáját, mégha különböző alakban és álarc mögé bújva jelenik is meg. A Gonoszlélek ugyanis mindig jelen van a világban, dolgozik, szedi áldozatait, ha nem is mindig olyan megdöbbenő brutalitással, mint Houstonban, de kitartóan és eredményesen. Egy másik kérdés, mely napjainkban szintén aktuális: lehet-e egy bűncselekményt nem bűncselekménynek, hanem tévedésnek, sajnálatos emberi kisiklásnak tekinteni és nevezni, ahogy ezt az álhumanizmus prófétái teszik? Mintha gyilkosság és emberölés, hazugság és csalás nem lenne más, mint kis «üzemi baleset», mely fölött szemet lehet és kell hunyni! Ha hiszünk is az emberben rejtőző jóban, az még nem ok, hogy tagadjuk a benne lévő rossz hajlamokat, meg hogy a Sátán óriási hatalmát a mesék világába helyezzük. Egy józanul gondolkodó teológus

(ilyen is van még!) mondta nemrég: «Újra meg kell tanulnunk, hogy higgyünk a Gonoszlélek létezésében, mert különben éppen a tagadásával szolgáltatjuk ki neki magunkat!» Egy, a houstoni áldozatok exhumálásánál résztvevő pedig így nyilatkozott: «Láttam a megtestesült Gonoszszágot, szinte kézzelfogható volt a jelenléte.» — Mert hogyan is akar az ember a világban lévő gonoszszággal végezni, ha számtalan szembezőkö érv és bizonyíték ellenére sem hisz benne?!

A texasi tömeggyilkosság nyomán felvetődik még egy másik probléma is. Egy probléma, amely lassan nemcsak az Egyesült Államok, de minden magasabb civilizációval rendelkező ország számára megoldatlan gondot jelent. A homoszexuális tömeggyilkos Corll áldozatainak többsége hazulról megszökött fiatalok közül került ki. Gondolok itt olyan fiatalokra, akik minden előzetes bejelentés nélkül, titokban hagyták ott a szülői házat (számuk ma már fél és egy millió között van az USA-ban) s vándorolnak egyik helyről a másikra, közben hajlamossá válnak bűncselekmények elkövetésére, kábítószeres használatára, prostitúcióra, hogy végül is a rájuk váró lelkiismeretlen emberek könnyű zsákmányává váljanak valamilyen formában. Európában még nem vagyunk ennyire, már az országhatárok szűkebb keretei miatt sem, de a kezdet alapjai már itt is le vannak rakva. Németországban például évente 35 ezer ember eltűnését jelentik a rendőrségnek. Ezek nyolcvan százaléka fiatalok. Ha még gyerekek, akkor előbb vagy utóbb visszakerülnek a szülői házba, mert vagy a rendőrség szedi fel őket valahol az utakon, vagy maguktól jelentkeznek újból otthon, mihelyt elfogy a pénzük. A többiekéről viszont talán soha többé nem kapnak hírt a hozzátartozók, mert a szabadon választott új életkörülmények következtében lejtőre kerülnek és a lejtő törvénye szerint lassan a teljes züllésbe, majd a végső pusztulásba.

A hazulról megszökött fiatalokat kétségkívül a «nagy szabadság» utáni vágy hajtja, hogy ne kelljen iskolába járniok, tanulniok, a szülői ház rendjéhez alkalmazkodniok és életüket saját belátásuk szerint irányíthassák. Arra természetesen már nem gondolnak, hogy kellő érettség és tapasztalat hiányában ez az életfelfogás olyan zsákutcába vezetí őket, amelynek végén szükség és nyomor, vagy még rosszabb leselkedik rájuk.

A másik ok szintén elgondolkodtató, de elsősorban a szülők számára. Sok fiatal unja a «családi üzem» menetét. Ezen a családi ház, az otthon szellemét, meghittségét, illetve ennek hiányát értik. A legtöbb családban a szülők egész nap távol vannak, hogy pénzt keressenek, sokszor csupán a nagyobb konzum és kényelem kedvéért s ha este hazamennek, fáradtan leülnek a TV elé, hogy kissé megpihenjenek, kikapcsolódjanak. A gyerekek számára nincs ide-

jük, de kedvük se, hogy velük foglalozzanak, problémáikat megbeszéljék, vagy hogy legalább meghallgassák őket s ha mégis, úgy gondolják, hogy egy-két ingerült szóval mindent elintézték. A családi otthonból ezzel a fiatalok szemében egy «üzem» lett, ahol mindenki végzi — több-kevesebb lelkesedéssel, vagy anélkül — a maga munkáját, de szeretetben összeforrott emberi közösségről szó sincs többé, legfeljebb érdeklődésségről. Nem csodálható tehát, hogy egyes fiatalok, ha már elég erősnek érzik magukat, bár még csak félerősek, hátat fordítanak a családi háznak és megpróbálnak a saját lábukon állva egy számukra megfelelő, nekik tetsző világot kialakítani maguk körül. A legtöbb esetben természetesen a siker minden kilátása nélkül.

A houstoni tömeggyilkosság 27 áldozatát hiába várták haza a szülők. A legtöbbről már azt sem lehet megállapítani, hogyan hívták és hogyan került a homoszexuális gyilkos hálójába. Szomorú sorsuk azonban majd arra ösztönzi a fiatalokat, de a szülőket is, hogy elgondolkozzanak és lelkiismeretvizsgálatot tartva tanuljanak a houstoni eseményekből.

Befejezésül térjünk még vissza Mrs. M. E. Meynierhez. A tőle bérelt csónakház alatt földelte el titokban Corll áldozatainak holttestét. Corllról adott s fentebb idézett jellemzése tipikus példa arra, hogy az emberek mennyire a külsőségek, egy megnyerő sima modor, választékos beszédstílus stb. alapján ítélik meg embertársaikat. Igaz, a káni bélyeg nincs minden gyilkos homlokára sütve. De hányszor van az, hogy lebecsülünk másokat csupán külsőségek, egyszeri kedvezőtlen benyomás alapján, vagy nagyra értékelünk egy-egy hizelgő szót, vagy gesztus hatása alatt. Hogy mennyire felületes az első benyomás és hogyan megcsalhatja az embert a saját szeme is, azt látjuk Mrs. Meynier esetében. A keresztény ember itt is Istentől tanul bölcsességet, ahogy ezt már az ószövetségi bölcs is megírta: «Ember a külszín után ítél, Isten azonban a szíveket vizsgálja.» Mert az ember igazi énjét nem a külseje, mégcsak nem is a modora, hanem egyedül szívének belső világa árulja el.

MEGYESI ANDRÁS

VI. PÁL PÁPA FOLHÍVÁSA BRAZILIA KATOLIKUSAIHOZ

Brazília új nagykövete most nyújtotta át a Pápanak kormánya megbízó levelét. — Tudvalevőleg Braziliában, amely Délamerika legnagyobb állama, és kis híján akkora, mint egész Európa, szintén nagy gazdasági és társadalmi nehézségek állnak fenn. Ezért a Szentatya a nagykövet beszédére válaszolva hangsúlyozta, hogy valódi gazdasági jólétnek előfeltétele a szociális jólét, az emberi méltóság biztosítása mindenki számára. Fölvívja Brazília püspökeit, papjait, szerzeteseit, apácáit és azok világi munkatársait, hogy ezen szellemben működjenek.

Az élet könyvéből

A KERESZTSÉG SZENTSÉGÉBEN
RÉSZESELTÉK

Ausztriában:

Sándor Miklós Mátyás, 1973 aug. 5-én, Bécs
Bálint Csaba, 1973 szept. 2-án, Traiskirchen

Belgiumban:

Polszter Anna Mária, P. Péter és Nagy
Anikó leánya, Leuvenben
Gugán Ildikó Edit, G. Márk és Sárdy Ágnes
leánya, Leuvenben

Németországban:

Nádor Claudia, N. Ferenc és Sulyok Emőke
leánya, Stuttgartban
Drabant Vera Tamra, Dr. Drabant Ervin és
Krüger Vera leánya, Baunschweigben
Anisich Ferenc, Dr. Anisich Ferenc és
Kellauser Teodóri fia, Augsburgban
Zaj Nádor, id. Zaj Nádor és Teleki Katalin
fia, Augsburgban
Bíró Eszter, B. László és Éva leánya,
1973 júl. 12-én, Karlsruheban
Czupy Zsuzsanna Mária, Cz. József és
Bátky Éva leánya, 1973 aug. 19-én,
Neubirgben

Svájcban:

Kiss András, K. Ferenc és Eugster Luisa
fia, 1973 szept. 11-én, Herisau-ban

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK

Ausztriában:

Thim Erich és Nikora Éva Ilona,
1973 aug. 14-én, Bécsben
Szép Róbert és Erényi Ágnes, 1973 aug. 18.,
Bécsben
Rigó Róbert és Tóth Erzsébet, 1973 aug. 25.,
Bécsben
Pilsits János és Miskolczi Klára,
1973 aug. 25-én, Traiskirchenben

Németországban:

Agócs Tamás és Richter Ilona, 1973 aug. 4.,
Nagoldban
Dr. Szigeti Béla és Vidmann Elke,
1973 jún. 19-én, Stuttgartban
Lehotkay László és Montoya Line,
1973 szept. 22-én, Maria-Thann-Isny-
Allgäben
Kunkel Gerhard és Bátky Zsuzsanna,
1973 júl. 14-én, Eischtättben

Svájcban:

Keller Tibor és Bokros Livia, 1973 szept. 8.,
Lausanne-ban
Csánk János és Brassert Janet,
1973 szept. 22-én, Genf-ben

AZ ÖRÖK HAZÁBA TÁVOZTAK

Ausztriában:

Korényi Béla, 73 éves, 1973 aug. 4-én,
Bécsben
Wild István, 77 éves, 1973 aug. 5-én,
Bécsben
Bader Zoltán, 70 éves, 1973 aug. 10-én,
Bécsben

Belgiumban:

Jager Szilveszter, 1973 aug. 14-én

Németországban:

Nase Erzsébet szül. Zahner, 84 éves,
Wiesensteigben
Frau Mária von Ott, Ludwigsburgban
Máthé Andrásné, 77 éves, Kaufbenereu-ban
Mikes Ilona szül. Jakab, 71 éves, Stuttgart
Barabási Ferenc, 88 éves, 1973 június 4-én,
Schwetztingenben
Bajnok János, 32 éves, 1973 július 29-én,
Münchenben
Linzmayr Ferenc, 53 éves, 1973 aug. 13-án,
Münchenben

Svájcban:

Konta-Scsavinszky Matild, 86 éves,
1973 júl. 26-án, Rorschach-ban

† P. SZOLÁS AMBRUS
1973 július 13-án, Eisenstadt-ban

Pater Ambrus a magyarországi mariánus
ferences rendtartománynak tagja, 15 évig
Santaigo-Csilében volt magyar lelkész, utá-
na egészségügyi okokból visszatérve Euró-
pába, Eisenstadt-ban talált új otthonra a
ferences rendházban, melynek haláláig fő-
nöke volt. Kiváló képességeit és buzgóságát
a hitoktatásban és rendi templomának
szolgálatában szentelte Istennek.

† KOVÁCS ISTVÁN PLÉBÁNOS
1973 július 16-án, Mitterpullendorf-ban

A bánági Légrádban született és 1948 óta
működött Ausztriában. 1956 óta Középpu-
lya plébánosa volt. Önmagáról megfede-
kezve közvetlenül és példás türelemmel
gondozta a rábízott lelkeket. Nemes mellék-
foglalkozásként mindvégig szeretettel ápol-
ta a magyar irodalmat. Plébániája temető-
jében helyezték örök nyugalomra júl. 20-án.

† WENZEL FRIGYES
1973 július 23-án, Bécsben

Rövid betegség után hirtelen hunyt el, 61
éves korában. Hivatása: óra- és ékszerkeres-
kedő. A bécsi társadalomban, mint a Bécsi
Magyar Egyesület alapítója és elnöke volt
közismert. Évről-évre a vezetése alatt álló
egyesület rendezte meg az 56-os emlékün-
nepséget, a november 4.-i gyásznapot, és
március 15.-ét. Állandóan tervezett, rende-
zett, nélküle talán már régen közömbösség-
be süllyedtek volna a bécsiek. Az aug. 15-i
Deutsch-Altenburg-i fogadalmi zárándokla-
tot is ő kezdeményezte 1957-ben. — Július
30-án temették el nagy részvét mellett
Deutsch-Altenburg ősrégi templomának sír-
kertjében, annak a jelképes magyar hősi
sírnak a közelében, amelynek megalkotása
szintén Wenzel Frigyes gondolata volt.

A SZENT LÉLEK EREJE

A Tablet című angol katolikus hetilap
augusztusi száma beszámol az amerikai
katolikus pümkösdista-mozgalom ez év jú-
niusában az Indianai Notre Dame-egyetem-
en megrendezett I. kongresszusáról, ame-

lyen 23 ezren vettek részt, köztük Suenens
bíboros-érek, belga primás, 8 pümpök és
600 pap, valamint a protestáns pümpösdista-
ták képviselői. A katolikus pümpösdista,
vagy karizmatikus megújulási mozgalom
1966-ban keletkezett az Egyesült Államok-
ban és ma 1200 imacsoportot alkot 125 ezer
taggal, de az USA-n kívül is még 20 ország-
ban kb. 80.000 tagja van. 1967-ben még csak
kilencvenen vettek részt évi kongresszusuk-
on, 1971-ben négyezeröttszázan, tavaly tí-
zenegyezeröttszázan, idén pedig már hu-
szonháromezren. Első imacsoportjuk a pitts-
burghi egyetemen alakult, azóta a mozga-
lom igen rövid idő alatt rohamosan elter-
jedt.

A katolikus pümpösdista mozgalom a
szektáktól eltérően, az Egyház keretén be-
lül akar működni, nem kíván gettószerűen
elzárkózni és távol áll tőle minden szektás
fanatizmus. A Szentlélekben való belső el-
mélyülést, az élményszerű vallásosságot
akarja előmozdítani, sajátos ájtatosságai,
misztikus elragadtatás, prófétálás, megté-
rés, a lélekkel való megkeresztelkedés és
apostolkodás útján. Az amerikai pümpöki
kar értékelve ezt az egyházhűséget, Joseph
Mc. Kinney segédpümpök személyében véd-
nököt nevezett ki számukra, akinek felada-
ta, hogy összekötő személyként szerepeljen
a pümpösdisták és az egyházi hierarchia
között. Idei kongresszusukon Cohen new-
orleansi jezsuita atya ezt az Egyházhoz va-
ló hűséget és ragaszkodást így fogalmazta
meg: «Mi akarjuk az Egyház vezetését,
szükségünk van irányítására és hűséget fo-
gadunk neki.» A pümpösdisták nem hirdet-
nek az Egyház tanításától eltérő tanokat,
hanem csak föl akarják eleveníteni az ő-
s egyház pneumatikus hagyományait és gya-
korlatát.

Idei kongresszusuknak ökumenikus szem-
pontból is nagy jelentősége volt, mivel az-
on a protestáns és úgynevezett új pümpös-
disták is szép számban résztvettek. Mind-
azonáltal közös szentáldozásra nem került
sor, a protestáns résztvevők a saját isten-
tiszteletükön járultak az Úrvacsorához. Sue-
nens bíboros felszólalásában nagyra érté-
kelte a katolikus pümpösdista mozgalom és
hangsúlyozta a hit, a testvériesség és a hu-
morérzék fontosságát.

E mozgalomnak több jó és pozitív vo-
násai mellett megvannak a veszélyei is,
mert «a lélekkel való eltelttségnek» nem
szabad ellentéteket támasztania a pümpös-
disták és más katolikus hívek között, akik
nem tagjai a mozgalomnak. Továbbá el kell
kerülniök az elzárkózás, a klikk, vagy gettó
kísértését és lelkesedésüknek nem szabad
fanatizmusba átcsapnia, mellőzniök kell
minden különcködést és karizmatikus, pneu-
matikus, misztikus végletet. Mindezeket a
nehézségeket a kongresszuson őszintén fel-
tárták és arra a vétkövetkeztetésre jutot-
tak, hogy a pümpösdista mozgalomnak meg-
van a hivatása a Zsinat utáni Egyházban,
mint a Szent Lélekben való megújulás él-
csapatának. Mert nem elég az Egyház struk-
turáját megváltoztatni, hanem az Egyházat
és a lelket is meg kell újítani, hogy azt a
Szent Lélek ereje járja át.

Nagy Miklós pápai kamarás 1894 – 1973

A Katolikus Akció titkára volt; Uny község ny. plébánosa, országoshírű költő. Halálával «élő vértanúink» száma kevesbedett, de új pártfogót nyertünk odaát. Mindzsenty hercegprimás «kirakatperében» ítélte el a kommunista népbíróság 1949 február 5-én.

A nyírségi Homok községben született 1894 szeptember 6-án. Pappászentelése után (1924) Hegyalja több községében káplánkodott (Tályán, Szerencsen), majd tíz éven át vezette Girincs község plébániáját. Már ebben az időben jelentek meg katolikus lapokban költeményei.

A háborút megelőző nehéz időszakban a Katolikus Akciónak volt szüksége önfeláldozó, tevékeny titkárra: őt találták a legalkalmasabbnak a nagyfontosságú állásra. Jött a háború. A főváros bombázása alkalmával ovóhelyen misézett. Áldozatos szolgálatait nem sokáig folytathatta, mert comblövést kapott. Aztán következett a nagyobb csapás: Ázsiának ráncszakadása, az istentelen kommunizmus keresztényüldözése. Noha eddigi élete nem volt egyéb szeretetgyakorlásnál, Mindszenty hercegprimással együtt letartóztatták, Baranyai Jusztin egyetemi tanárral, Ispánky Bélával, Tóth Lászlóval és másokkal. Köztük a legkisebb «büntetést» (3 évi börtön) kapott, de ha előző életében nem edzette volna önfegyelmezéssel, önmegtagadással szervezetét, a börtönben fejezte volna be életét. A kínzások nagyon megviselték: szíve, tüdeje nagyon meggyengült. Minden ősztől tavaszig erősen köhögött.

Az otthoni Katolikus Szó és az Új Ember szépen emlékeztek meg az országos hírű költőről halála alkalmával. De egyetlen szóval sem említették, hogy a kommunista népbíróság börtönre ítélte. A Katolikus Szó girincsi plébánosságáról való megemlékezés után ennyit írt: «Ugyanennyit töltött Budapesten az Akció Catholica titkáráként». Az Új Ember szerint 1932-52-ig volt az Actio Catholica titkára, — ami tévedés.

Noha nagynevű költőnk girincsi plébánossága óta volt közvetlen barátom, a börtönből való kikerülése óta nem leveleztünk egymással, mert nevem a feketelistán van: ezért sohasem tudtam meg, hogy a börtön után miért lehetett a négyszáz hívós (csecsemőkkel együtt) kis község plébánosa. Börtönviselt papok ugyanis nyilvánosan nem működhetek. Az az elgondolásom, hogy három évi börtöne után tovább tartották vissza, mindaddig, amíg súlyosan megbetegedett. Alighanem ezért tették otthoni felgyógyulása után a komárommegyei kis Uny község plébánosává.

A kis községben plébánossága alatt ő a sekrestyés, harangozó is. A nép szegény, «Szent papocskájukat» tisztelik, szeretik, de inkább maguk is segítségre szorulnak, semmint segíthetnek. Kapott is segítséget, szentmiséket és csomagokat a newyorki

Irma Nővértől; 1953-ban a Katolikus Akció emigrált igazgatója, Msgr. Mihalovics is küldött neki csomagot. Ilyenképpen szegény kis plébániájának nemcsak lelkiatyja, de atyja, anyja, jótévedője is ő volt. A lelkipásztori munkája mellett kertészkedett és szív és tüdőgyengesége mellett vigyázva vágott fát a télre. Legnehezebb munkája volt télen a hóeltakarítás a plébániától a templomig. Mikor hetvenedik esztendejét elérte, azt írta Irma Nővérenek: Csendben eléledgelek, de érzem a 70 év terhét. Nyugdíjba nem mehetek még a régi évek változata miatt. Minden leveléhez tett néhány költeményt (a «téli, nyári költésből»).

Reméljük, hogy otthon összegyűjtötték költeményeit és idővel kiadják. Börtönélete óta írt költeményeiből (Irma nővér nekem szokta azokat megküldeni) száznál többet én is őrzök. A Vasárnap közölt többet azokból kérésemre.

A boldogult említette levelében, hogy sok költeményt és elmélkedést írt asztalfiókja számára; de számos költeménye jelent meg az otthoni lapokban is.

Nagy Miklós pápai kamarás Isten és az Egyház énekes. Megénekelte az egyházi év ünnepeit és sok-sok szentről írt költeményt. Egykor amiatt fejezte ki sajnálkozását: meghalt Harmath Artur, nincsen, aki «énekeimet megzenésítené».

Verseiben az emberiség vigasztalója; az Evangélium lelkiségének hirdetője.

Kérdezzük sokszor titkon:

Miért kell annyit szenvednünk?

Ne csodálkozz a titkon:

Isten lángolni akar bennünk.

Máskor könnyedén oldja meg az élet problémái kérdését:

Mi tartja fenn a világot; hány elem?

Az ifjú mondja: szerelem,

Az öreg mondja: türelem.

Minden költeménye Krisztus papjának, Isten emberének szava. Saját lelki életét munkálja költeményeiben:

Ketten munkálkodunk mi, ketten.

Mindjobban érzem Isten közélet.

Tudom már, miért születtem,

Miért csodálatos a lét.

De lelkét elkapja az idők sodra; az egyházzal és a világgal való együttélése. «Új Európát» című költeményét ezekkel a szavakkal fejezi be: «Hívom szédülten az Új Európát». Legnagyobb hatást ért el az abortus magyarországi elterjedése idején költeménye, melynek címe: «Édesanyám, ne ölj meg». A költeményt, melyet a Vasárnap leközölt, otthon számos templom ajtaján kifüggesztették, ami által sok anyát tartottak vissza bűne elkövetésétől.

A plébánosságról való lemondása után költőnk visszamaradt népe között, mellyel összeforrt. Tovább vállalta — szeretetből — a sekrestyés és harangozó teendőit.

A halálra a múltban is mindig készen állt.

Uzenem mindenkinek:
Hazafelé megyek.

«Hazament» 1973 július 9-én. Temetésén (július 17-én), noha az a legerősebb munkaidő hétköznapján volt, a kis község munkás népe elkísérte utolsó útjára. Sirja hívei között van egészen közel a templomhoz. A jelenlévő nagyszámú papsághoz csatlakozott sok tisztelője az országból. Seress Ferenc plébános költői szárnyalású beszédben búcsúztatta. Ezután rendkívüli jelenet következett, melyet a boldogult maga készített elő, utolsó, szent hitvallásként. Halála előtt két héttel az őt meglátogató szomszéd plébánosnak, Rédey Józsefnek utolsó költeményét adta át azzal a kéréssel, hogy a sírnál temetésekor olvassa fel. Mindenki meghatódotan hallgatta a költő búcsúzó szavait. Rédey plébános az utolsó szavakat már nem olvasta, hnm elzokogta:

Kanyargó utak végén

A végső állomás:

Én mindent megtaláltam Benned,

Nem kell már semmi más.

Egyik barátja írta az Új Emberben a megboldogultról: «Azt gyanítom, korunk egyik szentje volt, mindenfajta látványosság nélkül.» Ehhez én hozzáteszem: Ne csüggedjünk addig, amíg vannak szentjeink, vértanúink. Ők a szebb, a jobb jövő útegyengetői, ők viszik diadalra az Egyház és Haza győzelmét!

P. KIRÁLY KELEMEN

TÁVOZÓBAN

Irta: Nagy Miklós

Nem leskelődve,
Nyugodtan közelít a pillanat,
Mi elszakítja
Az összevissza szötte fonalat.

Ne félj én lelkem!
Tudod már, mi van odaát.
Láttad néha
Sötétben egy-egy sugarát.

Itt is kerested
Mindig a fényt és meleget,
Hunyod le csak szemed
És érzed, amint közeleg.

Hisz vándor voltál,
Beléd is akadt sok bozót,
De engedik már
A más életbe távozót.

Mit is hagysz hátra?
Imák hamuját szerteszt,
Behintve velük
Oltárok puha szőnyegét.

Kis oltárodnál
Naponta biztat a hitem,
Amint a lelkem
Találkozóra készítem.

Itt szürke árnyak
Kísérnek az élet-úton,
Hogy miért éltem,
Itt sejtem, ottfenn megtudom.

Derengenek már
Más fénytől az úthajlatok, —
Ha nem is szólok,
Szívem dobogja,
Feltámadok, feltámadok!

Franciaországi benyomások

1926-ban, mint fiatal diák jártam először Párizsban. Beiratkoztam a Sorbonne jogi fakultására s vagy öt évig a Quartier Latin, a diáknegyed lakója voltam. Egy hüvös, de napsütötte márciusi nap reggelén érkeztem meg a Gare de l'Est-re. Szemben a pályaudvarral, a Boulevard Magenta-n, egy kis szállóban béreltem átmenetileg szobát.

Párizs akkoriban nagy élmény volt egy fiatalember életében, nem úgy mint ma, amikor a Jumbo Jet-ekben, aránylag olcsó pénzen lehet világot járni és világot látni. Budapesttől Párizsig akkor 30 órán át ült az ember vonaton, lehetőleg fapadon. A repülőgép valamivel gyorsabban ment, 10 óra alatt tette meg az utat Mátýásföldtől a Bourget-ig.

Franciaországban akkor még nem ültek el a frankhamisítás hullámai, ferdén néztek a magyarokra. Tetőzte a rossz hírnevet egy Biró nevű magyar turista, aki a Trianon palotában rökpött arra az asztalra, melyen a magyar békeszerződés okmányait írták alá.

«Csizmában járnak a magyar diplomaták» címmel karikatúrát közölt a «Matin» báró Korányi Frigyes párizsi magyar követéről, aki megbízólevelének átadásakor díszmagyarban jelent meg a francia külügyminisztériumban.

A dollárral fizető amerikai volt a szívesen látott vendég, a németek szerették magukat svéd vagy norvégnek kiadni.

Megérkezésem után pár nappal taxiba ültem és a sofförnek bementem a magyar követség címét, amely akkoriban a Rue de Berri-ben volt. A sofför lecsapta a zászlót és elindult velem végig a városon, s nem messze a Bois de Boulogne-tól megállt a Rue Baujon egyik kis palotája előtt, kinyitotta a kocsiajtót és azt mondta — Voilà Monsieur. Kiléptem, megnéztem a kapun lévő kis réztáblát, ez állt rajta: Légation d'Autriche. Szóltam a már indulni készülő sofförnek, hogy nem az osztrák, hanem a magyar követség címét mondtam be. A sofför vállat vont és azt mondta: «Ah Monsieur, c'est la même chose!»

Hogy miért mondtam el ezt a történetet?

Ez év májusában Franciaországban meglátogattam egykori hadifogoly barátomat. 1944-ben a német megszállás alatt tolnamegyei kis tanyánkon talált menedéket, vele együtt «üdvözöltem» az első orosz katonát, vele vészeltem át az orosz megszállás egy részét, míg csak 1945 márciusban haza nem utazott Odesszán és Marseille-en át Párizsba. Megint elfoglalta helyét Párizs egyik legnagyobb bankjában, idővel a bank igazgatója lett, két évvel ezelőtt ment nyugdíjba, felszámolta párizsi háztartását és Corrèze megyében, a Dordogne partján vett magának házat, kertet.

A pályaudvaron várt rám kis autójával, 28 éve nem láttuk egymást, örültünk a viszontlátásnak. Sok sok emléket elevenítettünk fel, többek között azt, amikor a németek elvonulása után francia tricolorot tűzött a ház kapujára és várta az orosz gene-

rálist, hogy ő majd bemutatkozik mint francia szövetséges, hogy majd meglátjuk, minden rendben lesz. Persze nem került sor a bemutatkozásra és rendben sem volt minden. Emlékszem, egyszer egy Tolna megyében élő fiatal gróf panaszkodott neki, hogy vajon most, hogy mindent elvesztett, mihez fog kezdeni, miből fog megélni? Barátom vállára tette a kezét és azt mondta: «Vous, allez travailler mon cher comte, — ez a lehetőség nem is jutott eszébe?»

Utunk a csendesen folyó, idillikus Dordogne partján vezetett a Turenne és Castelnau grófok várkastélyai árnyékában. Az erdőkben és legelőkön gazdag Corrèze megye még nem ismeri az üzemek, gyárak füstjét, a folyók, patakok víze még kristálytiszt, még vonatfütyty sem szakítja meg a vidék csendjét. A mezőket még nem szelik át autóbusztrádák, a kis megyei utak szélén lovak, tehenek és birkák legelnek. Mintha itt megállt volna az idő.

Egy szép napon szomszédokat látogattunk meg. Barátom megkért, hogy ne mint osztrákot, hanem mint magyart mutathasson be. Nem szoktam választott hazámat megtagadni, de ezúttal nem zárkozhattam el kérése elől. Vasárnap volt. A júniusi nyár napjának megszépítő aranyfénye aranyfénye vonta be az egész falut. A hívők sok virággal díszítették a kis templomot, a falu apraja-nagyja gyülekezett a tizórai misére, megkondultak a harangok. Csak a templom bejárata mellett, az elesett hősök emlékköve, a francia trikolor és száz és száz márványba vésett név árulta el, hogy francia földön járunk.

Mise után bementünk a polgármester házába. «Engedje meg, polgármester úr — mondotta barátom — hogy bemutassak Önnek egy kedves magyar barátot, akinek 1944-ben, mint szökött hadifogoly vendége lehettem.» A polgármester egy Pernod-val kínált meg és azt mondta: «Magyar? — oh, hát akkor beszélhetünk németül, egy kicsit még tudok hadifogoly koromból.» Barátom vágott közbe: No, de polgármester úr, — Magyarországon a magyar nyelvvel beszélnek, nem németül!» A polgármester vállamra tette kezét, megemelte poharát, koccintott és azt mondta: «Eh bien mon cher Monsieur, Auriche, Hongrie, ce n'est pas la même chose?»

A két c'est la même chose között 47 év terül el, közel fél évszázad.

Magyarországot sok esetben még ma is azonosítják az Osztrák-Magyar monarchiával. Egy kalap alá veszik a háborúba sodort Magyarországot Ausztriával. Miért van ez így? Az osztrák udvarnak egyik fontos posztulátuma volt a monarchia egységének kifelé való demonstrálása. Minden bizonynyal sokan emlékeznek még Kuncz Aladár «Fekete kolostor» című megrendítő könyvére. Kuncz Aladár Párizs rajongója, a francia kultúra fáradhatatlan propagálója, rendíthetetlen franciabarát, aki úgy beszélt franciául mint anyanyelven, hiába hangzott 1914-ben, a világháború kitörésekor,

amely őt Párizsban érte, hogy magyar, mint osztrák alattvalót lajstromozták és internálták Noirmoutier szigetére. Onnan csak a háború végén, megtört emberként, térhetett vissza hazájába.

Sok francia átlagpolgárban még ma is él az ellenszenv minden iránt, ami német. — 1870, 1914 és 1939, a német megszállások még mindig élnek a francia lelkekben, holt ma a tőkeerős német turista bőven hozza a pénzt az országba, úgy mint az első világháború után az amerikai látogató.

A francia utcákon sétáló, vagy kávéházak teraszán ülő idősebb német turistákat, külsejük alapján ma is messziről meg lehet ismerni. A fiatal német generáció már nem különbözik az európai vagy tengerentúli ifjúságtól.

A mai európai szellemű fiataloknak feladata a múlt bűneit és tévedéseit jóvátenni és e két nagy nemzet végleges kibékülését és tartós barátságát megvalósítani. Ők már tudják, hogy a háború borzalmait nemcsak az «ellenséget», hanem őket ugyanúgy sújtja. Nem magyarok, franciák, németek a hibásak, hanem az a világrend, amelyben háborúk lehetségesek voltak.

Baráti körben nem egyszer tették fel nekem a kérdést, hogy vajon élnék-e Párizsban. Mindenkor nimmal válaszoltam, holott nagyon szeretem Párizst és a francia életformát. Úgy gondolom azonban, hogy idősebb emberek a patriarchális Bécsben jobban megtalálják a helyüket, mint a mai hektikus, emberáradattól duzzadó francia metropolisban.

WIMPFEN IVÁN

CSEKÉSZTOBORZÓ

Kedves fiatal Barátaink!

A magyar cserkészet múltjáról bizonyára volt már alkalmatok hallani szüleiteket, családtagjaitok elbeszéléseiből, — hisz a magyar cserkészetnek 65 esztendő múltja van. Ezen hosszú emberöltő alatt odahaza sok fiatal lelkes cserkészt nevelt mozgalomunk. A magyar cserkészet hazai betiltása után cserkészetünk nem halt ki, — hanem 1948 óta itt kinn, a szabad világban működik és fogja össze az itt élő magyar családok fiataljait.

Öt világrészben, 88 csapatban több, mint nyolc ezer magyar származású fiú és leány tagja van a Magyar Cserkészsövetségnek.

Célunk: távol magyar hazánktól, — megtartani fiataljainkat lélekből magyarnak, megismertetni, megszerettetni velük kultúrkincseinket, hagyományainkat, — magyarságunkat. Tagja lehet a magyar cserkészetnek minden magyarul beszélő és értő leány és fiú valláskülönbőség nélkül, mely külön ereje, szépsége cserkészetünknek. Európában a következő városokban jelentkezhet cserkészek: Bécs, Linz, Graz, Stuttgart, Köln, Kastl b. Amberg, Frankfurt, Heidelberg, München, Zürich, Párizs, London, Hága, Brüsszel, Stockholm, Oslo, Göteborg, Malmö. — Postacímeket kérésre sz. adunk.

Címünk: Magyar Cserkészsövetség — Ungarischer Pfadfinderbund; 8 München 81. Oberführingerstr. 40. Tel. 98 26 37.

HIRDETÉSEK

HIVATALOS FORDÍTÁSOKAT

magyar-német és német-magyar nyelven olcsón és gyorsan készíték, — Ausztria és Svájc területére is!

Wilhelm Divy

All. vizsgázott törvénytudományi hivatalos fordító és tolmács.

D - 799 Friedrichshafen, Linderstr. 50.

DIÓSZEGHY TIBOR HITES TOLMÁCS ÉS FORDÍTÓ

(magyar-német és német-magyar), Németországban: tanácsadás állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, peres ügyekben segít. (Tel. 02101/ 541317)

D - 404 Neuss, Daimlerstr. 249.

USA-ban ÉLŐ TANÁRNŐ KERESI

Nyugatnémetországban lakó, nemdohányzó férfi ismeretségét 36 / 170-től. Választ: «május 6» jellegére kér az Életünk Gazdasági Hivatalához,

D - 7 Stuttgart 1, Werastr. 63.

ÖTVEN ÉVES, NEMESLELKŰ, CSENDES,

otthont kedvelő asszony hasonló, korrekt partnert keres. «A pénz nem boldogít» jellegére kér levelet az

Életünk Gazdasági Hivatalához,

D - 7 Stuttgart 1, Werastr. 63.

HAZAI HENTESÁRU

1 kg paprikás füstölt szárazkolbász	DM 14.—
1 kg paprikás frisskolbász	" 12.—
1 kg véreshurka	" 7.20
1 kg májashurka	" 7.20
1 kg paprikás tokaszalonna	" 8.—
1 kg disznósajt	" 9.60
1 kg füstölt sonka	" 18.—

Minden csütörtökön friss tepertő.

Utánvétellel és csak belföldre szállítunk, 5 kg-on felüli rendelésnél portómentesen.

Taubel Mihály hentesmester

6710 Frankenthal /Pf.

Peter-Rosegger-Str. 3.

Tel. (06233) 92 58

MÜNCHENI MAGYAR EGYLET 1886 e. V.

1973 november 10-én, szombaton este 19 órai kezdettel a «C und C Grossmarkt» vendéglőjében (München 90, Balatonsrt. 50.) a Musica Hungarica dalai mellett szüreti mulatságot rendez, melyre minden magyart szeretettel meghív!

SZOCIÁLIS ÜGYEK INTÉZÉSÉBEN

jártas személyt keres a Kölni Katolikus Lelkészség. Belépés azonnali hatállyal. Fizetés tarifa szerint. Jelentkezés:

D - 5 Köln 1, Thieboldsgasse 96.

TITKÁRNÓT KERES

a Kölni Katolikus Lelkészség. Belépés azonnali hatállyal. Fizetés a tarifa szerint. Jelentkezés rövid életrajzzal és az eddigi tevékenység feltüntetésével a következő címre:

D - 5 Köln 1, Thieboldsgasse 96.

HÁZMESTERI TEENDŐK ELLÁTÁSÁRA

keres megfelelő személyt, vagy házaspárt a Kölni Katolikus Lelkészség. Belépés azonnali hatállyal. Szolgálati lakást biztosítunk. Fizetés megállapodás szerint. Cím:

D - 5 Köln 1, Thieboldsgasse 96.

A MUSICA HUNGARICA 1973. ÉVI KÖNYVÚJDONSÁGAI!

Márai S.: Föld, föld	DM 24.—
Szerb Antal: A világirodalom története	" 24.—
Badiny J.: Káldeától Ister-Gamig	" 24.—
Vajda J.: Látástól vakulásig	" 18.—
Petőfi: Összes költeményei — igen olcsó áron	" 12.—
Gárdonyi: Egri csillagok — igen olcsó áron	" 11.—
Nyíró: Az én népem	" 20.—
Csonka: Habsburg Ottó	" 29.—
Gál György: Honthy Hanna	" 17.—
P. Howard-Rejtő: Három testőr Afrikában	" 6.—
P. Howard-Rejtő: Az elátkozott part	" 6.—
Német nyelvkönyv kezdő-haladó	" 13.—

Ismét kapható: Magyarország történelmi térképe, a vármegyék címereivel, pergamen papíron " 10.—

Kérje díjtalan katalógusainkat!

Musica Hungarica

D - 8 München Agnesstr. 45.

Tel. (0811-180-911)

Azonnali felvételre keresünk

neckartailfingeni üzemünk, valamint müncheni és saarbrückeni kirendeltségünk számára:

mérnököket — technikusokat
műszaki rajzolókat — szerelőket
bádogosokat — lakatosokat

klima és szellőzőberendezések tervezésére és kivitelezésére magyar műszaki vezetés mellett.

Daldrop * Dr. Ing. Huber KG

7441 Neckartailfingen bei Stuttgart

Bahnhofstr.

Tel. (07127) 3834

AZ IFJÚSÁG MARX ÉS KRISZTUS KÖZÖTT

«Ez volt «Az ínségben lévő Egyház»-ról szóló immár huszonharmadik évi kongresszus a nyugatnémetországi Frankfurt közelében fekvő Königsteinben 1973 augusztus 9 - 12-ig. — Azon Kindermann segédpüspök elnökle mellett 22 nemzetből kerekén 350 résztvevő volt jelen. Köztük nagy számban volt képviselve a fiatalság.

Szakelőadások és nagyszámú részletes jelentés alapján megállapítást nyert, hogy a nem-marxi vezetés alatt álló országok nagyon mozgékony csoportjai, elvetve az anyagi jólétet végső célnak tekintő gyakori közfelfogással szemben elutasító álláspontot foglalnak el és rendkívül ügyes propaganda révén a marxizmus iránt lelkesednek. Ezzel szemben a marxi uralom alatt álló országok ifjúsága egyre nagyobb számban csalódott a marxizmusban és más, magasabb értékeket keresve mindinkább a vallás felé igazodik.

Mgr. Dr. Ádám György vezető főlelkész elnökle alatt húsz magyar is résztvevő kongresszuson: közös magyar tanácskozáson és koncelebrált magyar misén. — A kongresszus eszmecseréjében többek közt elhangzott, hogy minél inkább sikerül életstílusunkban a szentferenci életideált megközelíteni, annál inkább fogunk itteni ifjúságunkhoz és az mihozzánk közeledni.

PFEIFFER MIKLÓS

Hogyan lehet előfizetni az Életünkre ?

Az Életünk terjesztői a helyi magyar lelkészek; ők küldik meg kívánatra a lapot területükön a híveknek.

Az előfizetési díjat, mely 1973 január 1-től

10.— svájci frank,

vagy annak megfelelő valuta az illetékes magyar lelkészeknek fizessük be.

Csak onnan forduljunk közvetlenül a kiadóhivatalhoz, ahol a lelkész hiányzik, vagy valamilyen oknál fogva nem terjesztője a lapnak.

Európán kívüli rendeléseket a központi hivatal intéz;

Címe:

Életünk (Unser Leben)

Frongartenstr. 15.

9000 - St.Gallen (Schweiz)

Az előfizetés tengerentúlra is

10.— svájci frank; ha azonban

légipostával kéri valaki a lapot,

20.— svájci frank, vagy annak

megfelelő más valuta.

Rövid hírek

A Speckpater, Pater W e r e n f r i e d v a n S t r a a t e n nemrég ünnepelte 60. születésnapját. Az általa létrehívott segélyszerv, az Ostpriersterhilfe pedig immár 25 éves múltra tekinthet vissza. Ez idő alatt a páter közel 20 ezer prédikációt tartott, 70 millió kérést küldött szét és 500 millió márkát gyűjtött össze a keleti egyházak megsegítésére, papok támogatására, kiképzésére, munkájuk megkönnyítésére.

Castelgandolfóban a pápa nyomatékosan felhívta a cseh keresztényeket, maradjanak hűek ezentúl is hitükhöz. Ezt 400 katolikus cseh menekült előtt mondotta, akik a prágai püspökség fennállásának ezer éves évfordulója alkalmából zarándokoltak el Rómába.

Roger Schutz taizéi prior meghívására XXIII. János pápa 72 éves fivére, aki rokonsága körében Bresciában él, két unokája és unokatestvére társaságában nemrég látogatást tett a szerzetesközösségben.

Az amerikai legfelső bíróság júniusi döntése értelmében a katolikus iskolák ezentúl nem részesülhetnek állami támogatásban. Az USA püspöki kara a súlyos anyagi következmények ellenére is fenn akarja tartani a meglévő, virágzó intézményeket. Ezért körlevélben fordult a hívekhez és nagyobb anyagi támogatásra szólította fel őket.

A legfrissebb jelentések szerint a Ford-alapítvány hajlandó nagyobb összeggel a katolikus iskolák fenntartásához hozzájárulni.

Jugoszláviában a katolikus férfi szerzetesrendeknek 2.928 tagjuk van. Ebből 1.737 felszentelt pap, 338 szerzetes testvér, 680 teológus, és 173 novicius.

Teresa anya, az indiai nyomoranyagok és a haldoklók anyyala, most a Jemeni Arab Köztársaságban a szegények gondozásával folytatja életművét. A több nemzetközi- és békedíjjal kitüntetett szerzetesnő Albániából származik. Jemenben ő alapítja meg az első katolikus otthonot, ahol idős és ápolásra szoruló betegeket ápolnak majd. Jemenbe utazása előtt öt segítő-társával együtt fogadta a pápa, és jókivánságaival bocsátotta útnak új állomáshelyére.

A lengyelországi domonkos tartomány bejelentette, hogy hamarosan új, rendszeresen megjelenő hetilapot ad ki. A lap első száma a rend lengyelországi fennállásának 750. évfordulóján lát napvilágot. Az országban jelenleg 217 domonkos szerzetes él.

Svájcban minden év október első vasárnapján veterán találkozó tartanak a svájci gárda leszerelt tagjai. Az ex-gárdisták baráti kapcsolataik ápolása mellett találkoznak meg akarják vizsgálni az egyre nehezebbé váló utánpótlás kérdéseit is. A «pápa hadseregének», a svájci gárdának jelenleg 70 aktív tagja van.

Bangla Desh Népköztársaságban a gyermekek 40 %-ának nincs lehetősége arra, hogy iskolába járjon. Egy svéd intézet jelentése szerint ennek főoka az ország rend-

kívül rossz anyagi helyzete és az indiai-pakisztáni háború pusztításaiban keresendő.

Löwenben (Belgium) él a világ legidősebb papja. Sterck abbé szeptember végén töltötte be 103. életévét. 97 éves korában vonult be egy otthonba és idén augusztusban ünnepelte pappászentelésének 80-ik évfordulóját.

Japán katolikus hírszolgálati irodája, a «Tosei News Service» 25 éves fennállásra tekinthet vissza. Az angol nyelven megjelenő hírszolgálati anyagot a francia származású Pater Bonneville szerkeszti, aki egyúttal a japán püspöki konferencia titkára is. A híranyag az egyetlen forrás, amely a külvilágot a japán egyház helyzetéről megbízható formában tájékoztatja.

Stuttgartban etiópiai egyházművészeti kiállítás nyílt, amely szakemberek véleménye szerint egyedülálló a világon. A kiállítást megtekintette Hailé Szelasszié császár is. Célja, hogy közelebb hozza Európához egy egészen egyedülálló kultúrterület őskeresztény egyházának művészetét. A kiállítást később Zürichben és Bécsben is bemutatják.

Mexikóban emelkedőben van a papi hivatások száma. A püspöki kar jelentése szerint 1950-től 1973-ig 2 ezerről 9 ezerre emelkedett a papi hivatásra készülők száma. Ugyancsak ezen időszakban a plébániák száma 1900-ról 9 ezerre nőtt.

Andorra törpe-köztársaság püspök-elnöke és Pompidou francia elnök a közelmúltban csúcstalálkozót tartott. 1278 óta ez volt az első eset, hogy a két államfő személyesen találkozott. A spanyol Urgel püspöke egyúttal Andorra államfője is és bár egyházi személy világi tisztséget már nem viselhet, ez az eset évszázadok óta kivétel az egyház történetében.

Az UNESCO genfi központjának jelentése szerint a világon még mindig 43 millió 15 éven aluli gyermek végez nehéz fizikai munkát, hogy családjá megélhetéséhez hozzájáruljon. Ebből több, mint másfél millió Európában.

A statisztikusok bécsi nemzetközi találkozásán Moran alelnök, ausztráliai tudós kifejtette, hogy az egyház birtokában lévő adatokat a statisztika modern módszereinek alkalmazásával kellene felhasználni és hozzáférhetőbbé tenni. Főként az oktatás, a papi utánpótlás és az egyház szociális tevékenységének területén lehetne ezáltal jó eredményeket elérni.

Braziliában 41 unokája, 4 dédunokája és kiterjedt családja körében pappá szentelték Recife városában Montenegro bíró, aki nemrég volt 75 éves és hosszú éveken keresztül diakonusként dolgozott már.

Az Életünkben megjelent írásokért minden tekintetben azok szerzői felelősek.

Lapzárta a hónap 15-én, hirdetésekét pedig csak a hónap 12-ig fogadunk el!

Az Életünk

elfogad hirdetéseket,
azok közlését kérjük
a Gazdasági Bizottságon keresztül
P. Szőke János címén beküldeni:
D. Stuttgart 1, Werastr. 63.
Telefon: 43 37 86

A nyomda a Gazdasági Bizottság megkerülésével nem fogad el hirdetést.

VECSEY JÓZSEF könyve:

Emlékezés

Mindszenty bíboros édesanyjára

közel 300 oldalon mutatja meg, hogyan forrott össze csodálatos egységbe a magyar primás életével egy finom és eszes falusi asszonynak, édesanyjának élete.

A kötet 32 képet is tartalmaz műnyomó papíron a bíboros és édesanyja életéből.

A könyv ára 19.— svájci frank, — 6.— US dollár, — vagy egyenértékű más valuta.

Megrendelhető:

a Magyar Nyomdában
(Ungarische Buchdruckerei)
9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.
Schweiz.

Életünk

Az európai magyar katolikusok lapja
Felelős szerkesztő és kiadó:

Dr. Vecsey József
Szerkesztőség és nyomda:
Ungarische Buchdruckerei,
9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.
(Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Előfizetés 1 évre: 10.— svájci frank,
Egyes szám ára: 0.80 svájci frank,
vagy annak megfelelő más valuta.

É l e t ü n k — Unser Leben
Monatschrift für die ungarischen
Katholiken in Europa
Redakteur und Herausgeber:
Dr. Josef Vecsey
Redaktion und Druck: Ungarische
Buchdruckerei, 9000 St.Gallen,
Frongartenstr. 15. (Schweiz)
Telefon: (071) 22 55 28
Kto. Krt. 603 Ungarische Buchdruckerei
Sparkassa der Administration St.Gallen.
Bezugspreis jährlich: 10.— Sfr.